

ТзОВ "Г Е О - Л Е Н Д С"

Замовник: Шацька селищна рада Волинської області

ДЕТАЛЬНИЙ ПЛАН ТЕРИТОРІЇ

*щодо розміщення масиву для індивідуального дачного
будівництва на земельних ділянках за межами населеного
пункту смт.Шацьк на території Шацької селищної ради
Шацького району Волинської області*

Розділ «Охорона навколишнього природного середовища»

(Звіт про стратегічну екологічну оцінку)

Директор

Шнит Л.Ф.

ЗМІСТ

1. Зміст та основні цілі документа державного планування - 3 ст.
 2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення на основі адміністративних даних, статистичної інформації та результатів досліджень - 9 ст.
 3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу - 24 ст.
 4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо території з природоохоронним статусом - 30 ст.
 5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування - 45 ст.
 6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо-, та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності – 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків - 48 ст.
 7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування - 49 ст.
 8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка - 52 ст.
 9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення - 53 ст.
 10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності) - 56 ст.
 11. Резюме нетехнічного характеру інформації - 56 ст.
- Список використаних джерел - 64 ст.

Вступ

На сучасному етапі розвитку суспільства все більшого значення у міжнародній національній і регіональній політиці набуває концепція збалансованого розвитку, спрямована на інтеграцію економічної, соціальної та екологічної складових розвитку.

Поява цієї концепції пов'язана з необхідністю розв'язання екологічних проблем і врахування екологічних питань в процесах планування та прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку країн, регіонів і населених пунктів.

Стратегічна екологічна оцінка стратегій, планів і програм дає можливість зосередитися на всебічному аналізі можливого впливу планованої діяльності на довкілля та використовувати результати цього аналізу для запобігання або пом'якшення екологічних наслідків в процесі стратегічного планування.

Стратегічна екологічна оцінка (СЕО) – це новий інструмент реалізації екологічної політики, який базується на простому принципі: легше запобігти негативним для довкілля наслідкам діяльності на стадії планування, ніж виявляти та виправляти їх на стадії впровадження стратегічної ініціативи.

Метою стратегічної екологічної оцінки є сприяння сталому розвитку шляхом забезпечення охорони довкілля, безпеки життєдіяльності населення та охорони його здоров'я, інтегрування екологічних вимог під час розроблення та затвердження документів державного планування.

Стратегічна екологічна оцінка здійснюється на основі принципів законності та об'єктивності, гласності, участі громадськості, наукової обґрунтованості, збалансованості інтересів, комплексності, запобігання екологічній шкоді, довгострокового прогнозування, достовірності та повноти інформації у проєкті документа.

Основними міжнародними правовими документами щодо СЕО є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція Еспо), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС.

Засади екологічної політики України визначені Законом України «Про основні засади (Стратегію) державної екологічної політики на період до 2020 року» (ухвалено Верховною Радою України 21 грудня 2010 року). В цьому законі СЕО згадується в основних принципах національної екологічної політики, інструментах реалізації національної екологічної політики та показниках ефективності Стратегії. Зокрема, одним з показників цілі 4 Стратегії «Інтеграція екологічної політики та вдосконалення системи інтегрованого екологічного управління» є показник «Частка державних, галузевих, регіональних та місцевих програм розвитку, які пройшли стратегічну екологічну оцінку – відсотків».

У 2012 році Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України (від 17.12.2012 р. № 659) затверджено «Базовий план адаптації екологічного законодавства України до законодавства Європейського Союзу (Базовий план апроксимації)». Зокрема, відповідно до цього плану потрібно привести нормативно-правову базу України у відповідність до вимог «Директиви 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів та програм на навколишнє середовище».

У 2018 році Верховна Рада України ухвалила закон «Про стратегічну екологічну оцінку» (вступив в дію 20 жовтня 2018 року за № 2354-VIII). Цей законопроект, розроблений на виконання пункту 239 плану заходів з імплементації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, спрямований на імплементацію Директиви 2001/42/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 27 червня 2001 р. про оцінку наслідків окремих планів та програм для довкілля.

10 серпня 2018 року наказом Міністерства екології та природних ресурсів № 296 на виконання пунктів 6 та 7 частини першої статті 6 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» затверджено Методичні рекомендації із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування, що рекомендуються для використання центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, спеціалістами і науковцями, залученими до консультації, а також представниками громадськості, які будуть брати участь у стратегічній екологічній оцінці.

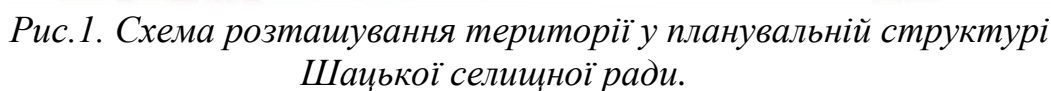
Методологія виконання СЕО базується на статті 9 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» та затверджених Методичних рекомендацій і здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування.

1. Зміст та основні цілі документа державного планування

Детальний план території щодо розміщення масиву для індивідуального дачного будівництва на земельних ділянках за межами населеного пункту смт.Шацьк на території Шацької селищної ради Шацького району Волинської області є основним видом містобудівної документації на місцевому рівні, яка призначена для обґрунтування довгострокової стратегії планування, забудови та іншого використання території.

Детальний план території розробляється та затверджується в інтересах відповідної територіальної громади з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів та визначає основні принципи і напрямки планувальної організації та функціонального призначення території, формування системи громадського обслуговування населення, організації інженерно-транспортної інфраструктури, інженерної підготовки території, охорони та збереження нерухомих об'єктів культурної спадщини та пам'яток археології, традиційного характеру середовища історичних населених пунктів.

Територія детального плану знаходиться в західній частині за межами населеного пункту смт.Шацьк на території Шацької селищної. З заходу, півночі та сходу знаходиться лісгосподарська територія. Із півдня розміщується територія рекреаційного призначення (рис.1).

Неподалік території детального плану проходять лінії електропередач потужністю 10кВ.

Площа ділянки опрацювання – 24,1536 га.

Площа масиву для індивідуального дачного будівництва К-2 – 6,5764 га.

Площа масиву для індивідуального дачного будівництва К-3 – 0,6119 га.

На ділянці, що проєктується, виявлені наступні планувальні обмеження:

- межі ділянки проєктування та сусідніх землекористувачів;
- охоронна зона каналу;
- нормативні побутові, санітарні та пожежні розриви;
- 1-й пояс зони санітарної охорони від водонапірної башти - 15м;
- проєктовані червоні лінії;
- охоронні зони інженерних мереж.

Архітектурно-планувальне та об'ємно-функціональне вирішення проєкту детального плану території щодо розміщення масиву для індивідуального дачного будівництва на земельних ділянках за межами населеного пункту смт. Шацьк на території Шацької селищної ради Шацького району Волинської області виконано з врахуванням вимог ДБН Б.2.4-1-94 Планування і забудова сільських поселень, ДБН Б.2.2-12:2019 "Планування та забудова території".

Планувальна організація території забудови передбачає її функціональне зонування, виходячи з вимог схеми планування території Шацької селищної ради, а також зумовленою ситуацією, що склалася, санітарно-гігієнічними, охоронними, протипожежними, технологічними вимогами та вулично-дорожньою мережею.

Згідно з ДСТУ – Н Б Б.1.1-12:2011 дану територію можна віднести до наступних зон:

Р-4 – рекреаційні зони обмеженого користування (дачні, колективні сади);

ТР-3 – транспортної інфраструктури (2112) ;

Р-3 – рекреаційні зони озелених територій загального користування.

ІН – 1 об'єкти електромережі (2214.2)

ІН – 2 об'єкти інженерних мереж (2211.2)

Межує з територією:

Р-4 – рекреаційні зони обмеженого користування (дачні, колективні сади);

ТР-3 – транспортної інфраструктури (2112) ;

Р-3 – рекреаційні зони озелених територій загального користування.

ІН – 1 об'єкти електромережі (2214.2)

ІН – 2 об'єкти інженерних мереж (2211.2)

За функціональним призначенням територія проєктованих ділянок в межах розроблення детального плану передбачається для індивідуального дачного будівництва.

Конкретні параметри кожного проєктованого об'єкту у випадку його відхилення від рішення ДПТ (допускається уточнення контуру забудови, уточнення поверховості, благоустрою) визначаються ескізами намірів забудови та містобудівними розрахунками з відповідною ув'язкою з рішеннями ДПТ. У випадку необхідності у затвердженій ДПТ можуть бути внесені зміни у встановленому законодавством порядку.

Техніко-економічні показники (загальні)

1. Площа земельної ділянки на яку розробляється детальний план території - 24,1536 Га;
2. Площа території в межах червоних ліній та твердого покриття - 3,3134 га;
3. Площа території лісгосподарської - 9,5614 га;
4. Площа території озеленення загального користування - 2,6440 га;
5. Площа існуючих актів земельних ділянок - 1,4450 га;
6. Площа твердого покриття - 0,3309 га;
7. Площа масиву для індивідуального дачного будівництва К-1 - 3,2993 га;
8. Площа масиву для індивідуального дачного будівництва К-2 - 6,5764 га;
9. Площа масиву для індивідуального дачного будівництва К-3 - 0,6119 га;
10. Площа охоронної зони каналу - 0,3561 га;
11. Площа охоронної зони від водонапірної вежі - 0,0804 га;

12. Коефіцієнти:

- території в межах червоних ліній та твердого покриття - 13,7 %;
- території лісгосподарської - 39,6 %;
- території озеленення загального користування - 10,1 %;
- існуючих актів земельних ділянок - 5,1 %;
- твердого покриття - 1,3 %;
- масиву для індивідуального дачного будівництва К-1 - 13,7 %;
- масиву для індивідуального дачного будівництва К-2 - 27,2 %;
- масиву для індивідуального дачного будівництва К-3 - 2,5 %;
- охоронної зони каналу - 1,5 %;
- охоронної зони від водонапірної вежі - 0,3 %;

Техніко-економічні показники масиву для індивідуального дачного будівництва К-1

1. Площа масиву для індивідуального дачного будівництва К-1 - 3,2993 Га;
2. Кількість ділянок для індивідуального дачного будівництва - 34 шт.
26 шт. - 0,0700 га; 7 шт. - 0,0800 га; 1 шт. - 0,0850 га;
3. Площа території для індивідуального дачного будівництва - 2,4650 га;
4. Площа території в межах червоних ліній та твердого покриття - 0,7313 га;
5. Площа твердого покриття - 0,0814 га;
6. Площа території озеленення загального користування - 0,0034 га;
7. Площа охоронної зони каналу - 0,0159 га;

8. Коефіцієнти:

- території для індивідуального дачного будівництва - 74,7 %;
- території в межах червоних ліній та твердого покриття - 22,2 %;
- твердого покриття - 2,5 %;
- території озеленення загального користування - 0,1 %;
- охоронної зони каналу - 0,5 %;

Техніко-економічні показники масиву для індивідуального дачного будівництва К-2

1. Площа масиву для індивідуального дачного будівництва К-2 - 6,5764 Га;

2. Кількість ділянок для індивідуального дачного будівництва - 68 шт. по 0,0700 га;
3. Кількість ділянок для громадської забудови - 1 шт. - 0,0580 га;
4. Площа території для індивідуального дачного будівництва - 4,7600 га;
5. Площа території в межах червоних ліній та твердого покриття - 1,6176 га;
6. Площа твердого покриття - 0,0327 га;
7. Площа території озеленення загального користування - 0,0795 га;

8. Коефіцієнти:

- громадська забудова - 0,9%;
- території для індивідуального дачного будівництва - 72,4 %;
- території в межах червоних ліній та твердого покриття - 24,8 %;
- твердого покриття - 0,6 %;
- території озеленення загального користування - 1,2 %;

Техніко-економічні показники масиву для індивідуального дачного будівництва К-3

1. Площа масиву для індивідуального дачного будівництва К-3 - 0,6119 Га;
2. Кількість ділянок для індивідуального дачного будівництва - 4 шт.
1 - 0,0700 га; 1 - 0,0750 га; 2 - 0,0800 га;
3. Площа території для індивідуального дачного будівництва - 0,3050 га;
4. Площа території в межах червоних ліній та твердого покриття - 0,2519 га;
5. Площа території озеленення загального користування - 0,0540 га;
6. Площа охоронної зони каналу - 0,0020 га;

7. Коефіцієнти:

- території для індивідуального дачного будівництва - 49,8 %;
- території в межах червоних ліній та твердого покриття - 41,1 %;
- території озеленення загального користування - 8,8 %;
- охоронної зони каналу - 0,3 %;

При проектуванні об'єктів, черговість будівництва і проєктні рішення можуть уточнюватись і доповнюватись, але за умови дотримання діючих нормативних вимог.

Примітка: величини площ наведені попередньо і уточнюються при розробці проєкту відведення земельної ділянки та робочого проєкту будівництва об'єкту.

Рішення детального плану повинні враховуватись і прийматись за основу при прийнятті рішень органів місцевого самоврядування щодо використання території, розробленні та моніторингу реалізації містобудівної документації на наступних стадіях проектування.

При розробленні детального плану території враховується Генеральна схема планування території України, Схема планування території Волинської області, Схема планування території Шацької селищної ради, стратегії та програми економічного, демографічного, екологічного, соціального розвитку відповідної території, програми розвитку інженерно - транспортної інфраструктури, охорони навколишнього природного середовища, охорони та збереження нерухомих об'єктів культурної спадщини та пам'яток археології, чинна містобудівна документація на

місцевому рівні та проєктна документація, інформація містобудівного, земельного та інших кадастрів, заяви щодо забудови та іншого використання території.

Звіт сформовано на основі принципів законності та об'єктивності, гласності, участі громадськості, наукової обґрунтованості, збалансованості інтересів, комплексності, запобігання екологічній шкоді, довгострокового прогнозування, достовірності та повноти інформації у проєкті документа, міжнародного екологічного співробітництва та у відповідності до:

- Земельного, Водного та Лісового кодексів України;
- Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності»;
- Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку»;
- Закону України «Про основи містобудування»;
- Закону України «Про відходи»;
- Закону України «Про охорону атмосферного повітря»;
- Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища»;
- Закону України «Про оцінку впливу на довкілля»;
- Закону України «Про екологічну мережу України»;
- Закону України «Про охорону земель»;
- Закон України «Про рослинний світ»;
- Закону України «Про тваринний світ»;
- Закону України «Про генеральну схему планування території України»;
- ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій»;
- ДБН Б.2.2-5:2011 «Благоустрій територій»;
- ДСН 3.3.6.037-99 «Санітарні норми виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку»;
- ДБН В.2.3-5:2018 «Вулиці та дороги населених пунктів»;
- ДБН Б.1.1-14:2012 «Склад та зміст детального плану території»;
- ДБН А.2.2-1-2003 «Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) при проєктуванні і будівництві підприємств, будинків і споруд»;
- ДБН Б.2.4-1-94 «Планування та забудова сільських поселень»;
- ДБН В.2.5-75:2013 «Каналізація. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проєктування»;
- ДБН В.2.5-74:2013 «Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проєктування»;
- ДСТУ-Н Б Б.1-1-12:2011 «Настанова про склад та зміст плану зонування території (зонінг)»;
- ГБН В.2.3-218-549:2010 «Стоянки і майданчики для відпочинку та короткочасної зупинки»;
- СНіП 1.02.01 «Охорона навколишнього природного середовища»;
- Наказу Міністерства охорони здоров'я України № 173 від 19.06.96 р. «Про затвердження Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів».

У рамках проведення процедури Стратегічної екологічної оцінки Детального плану території щодо розміщення масиву для індивідуального дачного будівництва на земельних ділянках за межами населеного пункту смт.Шацьк на території Шацької селищної ради Шацького району Волинської області розроблено Заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки та опубліковано її в ЗМІ. Протягом громадського обговорення заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки звернень, зауважень та пропозицій від громадськості не надходило.

2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення на основі адміністративних даних, статистичної інформації та результатів досліджень

Територія детального плану знаходиться в західній частині за межами населеного пункту смт.Шацьк на території Шацької селищної. З заходу, півночі та сходу знаходиться лісогосподарська територія. Із півдня розміщується територія рекреаційного призначення.

Шацька селищна рада Шацької селищної об'єднаної територіальної громади (до 2015 року — Шацька селищна рада Шацького району Волинської області) — орган місцевого самоврядування Шацької селищної територіальної громади Волинської області. Розміщення — селище міського типу Шацьк.

Шацьк (Шацьке, Шечко) — селище міського типу в Україні, центр Шацької селищної територіальної громади і донедавна Шацького району, а нині Ковельського району Волинської області. Населення — 5334 осіб (2021). Відомий на всю Україну курортний та рекреаційний центр.

Селище розташоване у мальовничій місцевості в західній частині Волинського Полісся, в оточенні 30 озер, які інколи називають Шацькими (Чорне Велике, Світязь, Пулемецьке, Луки, Люцимер, Соминець, Карасинець, Озерце та інші).

Вперше згадується в 1410. У 1984 мешкало 5700 осіб. Розвинена харчова промисловість, лісовий коледж. Під назвою Шацьк відомий з 1788 року (до того звався Шечко).

Селище розташоване в центрі Шацького району, який розміщений в північно-західній частині Волинської області на північному заході України. Площа селища 9,33 км². Воно знаходиться на відстані близько 17 км від кордону з Польщею і приблизно за 11 км від кордону з Білоруссю. Висота над рівнем моря — 170 м. Селище оточують Шацькі озера.

Клімат Шацька помірно-континентальний, з м'якою зимою і теплим літом. Середньорічна температура повітря становить 7,4 °С, найнижча вона у січні (мінус 4,9 °С), найвища — в липні (18,0 °С).

У середньому за рік у Шацьку випадає 560 мм атмосферних опадів, найменше — у березні, найбільше — в липні. Щороку утворюється сніговий покрив. Відносна вологість повітря в середньому за рік становить 78 %, найменша вона у травні (64 %), найбільша — у грудні (89 %).

Найменша хмарність спостерігається в серпні, найбільша — в грудні. Найбільшу повторюваність у селищі мають вітри із заходу, найменшу — з північного сходу. Найбільша швидкість вітру — у листопаді, найменша — влітку. У січні вона в середньому становить 4,1 м/с, у липні — 2,8 м/с.

Природно-заповідний фонд поблизу території ділянки проєктування представлено наступними об'єктами:

Шацький національний природний парк був утворений постановою Ради Міністрів Української РСР від 28.12.1983, № 533, площа складала 32 515 га. Відповідно до Указу Президента України від 16.08.1999, № 992/99 вона розширена до 48 977,0 га. На сьогодні ця територія є ядром української частини Трилатерального біосферного резервату «Західне Полісся» загальною площею 214990,9 га, з яких 75074,9 га належить Україні, утвореного 28.10.2011 р., що підтверджує її виняткові природні цінності та значення у збереженні й відновленні біорізноманіття в Європі. Для ефективності природоохоронної діяльності проведено зонування території біосферного резервату, у якому площа заповідної зони становить 5,732 га, буферної — 12,325 га, транзитної — 57,018 га. У НПП залежно від ступеня збереженості природних комплексів виділяється чотири функціональних зони: заповідна з найвищим ступенем збереженості екосистем (9,8 % загальної площі), регульованої (25,2 %) та стаціонарної рекреації (2,6 %), господарська (62,4 %), де економічна діяльність відбувається з урахуванням вимог природоохоронного законодавства. У межах ШНПП знаходяться водно-болотні угіддя міжнародного значення «Шацькі озера», утворені 23.11.1995 р. площею 13 039 га. Із 1999 р. ВБУ національного природного парку в межах Рамсарської конвенції віднесено до водно-болотних угідь ІВА територій (International Bird Area Program) міжнародного значення (UA-28, № 001). З 2002 р. їх площа становить 32 850 га й охоплює значну частину Шацького озерного комплексу. Територія ВБУ Шацького НПП, де перетинаються два важливі міграційні шляхи: Поліський широтний і Біломорсько-Балтійсько-Середземноморський, слугує місцем зупинки для водоплавних і навколоводних птахів під час перельоту після зимівлі до місць гніздування і навпаки (щороку пролітає до 100 тис. птахів).

Територія Шацького поозер'я охоплює непересічний за своїми геолого-геоморфологічними особливостями озерно-карстовий ландшафт північно-західної частини Поліської низовини з рівнинним рельєфом і домінуванням водно-льодовикових четвертинних відкладів. Специфічними особливостями території є розміщення між двома постмаксимальними зонами поширення крайових льодовикових утворень дніпровського льодовика — Ростанською і Головнянською, що об'єднують складний комплекс кінцево-моренних і зандрових утворень; наявність однієї з найбагаточисленніших озерних груп Поліського озерного поясу Східноєвропейської рівнини, розміщених на вододілі; переважання в голоценову епоху серед морфодинамічних процесів формування території карстоутворення і заболочування. Загальна площа 27

озер у межиріччі Західного Бугу та Прип'яті складає понад 6 тис. га. Найбільші озера: Світязь (площа 2750,0 га, максимальна глибина 58,4 м), Пулемецьке (1920,0 га), Луки (680,0 га), Люцимер (450,0 га), болота: Унич, Хороми, Князь Багон.

Найпоширенішими лісовими формаціями є соснові ліси – чорницеві, зеленомохові, рідше – лишайникові, вересові, заболочені, багново-лохинові. Навколо оз. Люцимер ростуть дубово-соснові ліси. На підвищеннях рельєфу поширені дубово-грабові масиви, у пониженнях переважають вільшняки. Березові ліси трапляються рідше, вони, зазвичай, зростають на місці вирубаних корінних соснових і дубово-соснових лісів. Серед болотяних комплексів здебільшого переважають осокові, у заплаві Прип'яті трапляються високотравні, навколо озер Кримного, Люцимера поширені осоково-гіпнові, осоково-гіпново-сфагнові та осоково-сфагнові. Між лісовими масивами та навколо боліт фрагментарно поширені луки – болотисті в заплаві Прип'яті та торфові на міжозерних площах на місці осушених боліт. Флора охоплює понад 800 судинних та 110 мохоподібних видів рослин, що складає майже 40 % флори Українського Полісся загалом або 70 % флори Західного Полісся. Тут трапляється 28 рідкісних видів рослин, що, зазвичай, знаходяться на південній межі ареалу свого поширення. Багато з них, згідно із міжнародними угодами, підлягають особливій охороні. У міжнародні та національні охоронні списки внесені: альдрованда пухирчата *Aldrovanda vesiculosa*, береза низька *Betula humilis*, булатка червона *Cephalanthera rubra*, гніздівка звичайна *Neottia nidus-avis*, гронянка півмісяцева *Botrychium lunaria*, зелениця сплюснута *Diphasiastrum complanatum*, жировик Льюзеля *Liparis loeselii*, журавлина дрібнопліда *Oxycoccus microcarpus*, зозулині черевички справжні *Cypripedium calceolus*, коручки болотяна *Epipactis palustris* і темно-червона *E. atrorubens*, лілія лісова *Lilium martagon*, любка дволиста *Platanthera bifolia*, осоки Девелла *Carex davalliana* і затінкова *C. umbrosa*, зозульки м'ясочервоні *Dactylorhiza incarnata*, плямисті *D. maculate* і травневі *D. majalis*, плаун річний *Lycopodium annotinum*, росянки довголиста *Drosera anglica* і середня *D. intermedia*, товстянка звичайна *Pinguicula vulgaris*, шейхцерія болотяна *Scheuchzeria palustris* та ін. Серед видів рослин, що підлягають особливій охороні, є смілка литовська *Silene lithuanica* та костриця поліська *Festuca polesica*. Серед вищих судинних рослин ШНПП 75 видів є регіонально рідкісними. У ШНПП росте низка фітоугруповань, занесених до Зеленої книги України. Серед типових – це ліси соснові зеленомохові, чорничні, з ялівцем, багнові, ялинники. Серед них наявні формації бобівникові-журавлино-сфагнові, трясучково-двodomноосокові, шейхцерієво-сфагнові, осоково-шейхцерієво-сфагнові, низько-березово-сфагнові, *Aldrovanda vesiculosa*, латаття білого *Nymphaea alba* й сніжно-білого *Nymphaea candida*, глечиків жовтих *Nuphar lutea*, їжачої голівки малої *Sparganium minimum*.

Різноманітна фауна озерного краю, де зареєстровано 2028 видів тварин, серед яких 1676 – безхребетних, 352 – хребетних, зокрема 30 риб, 12

земноводних, сім плазунів, 241 птахів, 62 ссавців. Типові в межах Шацького поозер'я такі ссавці, як дикий кабан *Sus scrofa*, сарна європейська *Capreolus capreolus*, лисиця звичайна *Vulpes vulpes*, заєць-русак *Lepus europeaus*, куниця лісова *Martes martes*, їжак білочеревий *Erinaceus concolor*, мідія звичайна *Sorex arenaus*. У Червону книгу України занесені 34 види фауни: ропуха очеретяна *Bufo calamita*, мідянка *Coronella austriaca*, гоголь *Bucephala clangula*, зміїд *Circaetus gallicus*, журавель сірий *Grus grus*, кульон великий *Numenius arguata*, лелека чорний *Ciconia nigra*, лебідь-шипун *Cygnus olor*, лунь польовий *Circus cyaneus*, очеретянка прудка *Acrocephalus paludicola*, савка *Oxyura leucoccephala*, скопа *Pandion haliaetus*, сорокопуд сірий *Lanius excubitor*, чеграва *Hydroprogne caspia*, чернь білоока *Aythya nyroca*, шуліка рудий *Milvus milvus*, горностай *Mustela erminea*, видра річкова *Lutra lutra*, кутора мала *Neomys anomalus* та ін. До міжнародних природоохоронних переліків: додатків 1 і 2 Бернської конвенції включені – 154 види тварин, Європейського Червоного списку глобально вразливої фауни і флори – 9 видів, серед яких деркач *Carex carex*, *Oxyura leucoccephala*, *Acrocephalus paludicola*, *Milvus milvus*, *Lutra lutra* та ін.

«Соминець» – іхтіологічний заказник площею 46,0 га на території Шацької селищної ради, утворений за рішенням Волинської обласної ради від 26.07.1983, № 272. Входить до складу ШНПП. Охороняється мезотрофне озеро карстового походження площею водного дзеркала 43,0 га, об'ємом води 0,7 тис. м³, завдовжки 1,2 км, завширшки – 0,5 км, пересічною глибиною – 1,7 м, максимальною – 2,8 м. Довжина берегової лінії – 3,0 км, береги низькі, зарослі повітряно-водними макрофітами, чагарниками, південне і південно-східне узбережжя – високе, піщане. Невелика водойма добре прогрівається – пересічна температура літнього періоду + 18,5 °С, вода насичена киснем, рН достатньо висока – коливається за сезонами року від 7,9 до 8,5. У фітопланктоні озера найпоширеніші водорості: зелені хлорококкові *Chlorococcophyceae*, діатомові *Bacillariophyceae*, ціанобактерії *Cyanobacteria*, золотисті *Chrysophyceae*, рідше трапляються динофітові *Dinoflagellates* і евгленові *Euglenophyta*. За зовнішнім краєм заростей узбережжя озера із осоки гострої *Carex acuta*, лепехи звичайної *Acorus calamus*, рогузів вузьколистого *Typha angustifolia* і широколистого *T. latifolia*, хвоща річкового *Equisetum fluviatile*, очерету звичайного *Phragmites australis*, ростуть рдесники плаваючий *Potamogeton natans*, гребінчастий *Stuckenia pectinata* і стиснутий *Potamogeton compressus*, та глечики жовті *Nuphar lutea*, угруповання яких включені у Зелену книгу України. Серед видів іхтіофауни водяться типові для поозер'я щука *Esox lucius*, верховодка *Alburnus alburnus*, окунь *Perca fluviatilis*, йорж *Gymnocephalus cernua*, краснопінка *Scardinius erythrophthalmus*, карась сріблястий *Carassius gibelio*, в'юн *Misgurnus fossilis*, лин *Tinca tinca*, інтродукований карликовий сомик *Ictalurus nebulosus*. В заростях *Phragmites australis*, під корчами, каменями чи в піску можна знайти раків довгопалих *Astacus leptodactylus*, хоча кількість їх значно поменшала за останніх кілька десятиліть. В озері проводилася акліматизація раків

широкопалих *Astacus astacus*. У межах заказника мешкають: велика пірникоза *Podiceps cristatus*, гуска сіра *Anser anser*, лебідь-шипун *Cygnus olor*, крижень *Anas platyrhynchos*, чирянка велика *Anas querquedula*, чернь червоноголова *Aythya ferina*, лиска *Fulica atra*, мартини звичайний *Larus ridibundus* і сизий *L. canus* та інші види водоплавних і навколоводних птахів.

Рисунок 2. Розташування об'єктів ПЗФ

Кліматичні умови

Клімат Шацька помірно-континентальний, з м'якою зимою і теплим літом. Середньорічна температура повітря становить 7,4 °С, найнижча вона у січні (мінус 4,9 °С), найвища — в липні (18,0 °С).

У середньому за рік у Шацьку випадає 560 мм атмосферних опадів, найменше — у березні, найбільше — в липні. Щороку утворюється сніговий покрив. Відносна вологість повітря в середньому за рік становить 78 %, найменша вона у травні (64 %), найбільша — у грудні (89 %).

Найменша хмарність спостерігається в серпні, найбільша — в грудні. Найбільшу повторюваність у селищі мають вітри із заходу, найменшу — з північного сходу. Найбільша швидкість вітру — у листопаді, найменша — влітку. У січні вона в середньому становить 4,1 м/с, у липні — 2,8 м/с.

Клімат Шацька													[сховати]
Показник	Січ.	Лют.	Бер.	Квіт.	Трав.	Черв.	Лип.	Серп.	Вер.	Жовт.	Лист.	Груд.	Рік
Середній максимум, °С	-2	-1	3	11	18	20	22	22	17	11	4	0	10
Середня температура, °С	-4,9	-3,5	0,9	8,0	13,8	16,8	18,0	17,4	13,3	7,9	2,6	-2	7,4
Середній мінімум, °С	-7	-6	-1	3	8	11	14	12	9	4	0	-4	3
Норма опадів, мм	31	31	27	39	60	68	76	61	56	37	36	38	560
Джерело: Кліматичні дані Шацька на сайті « www.meteoprog.ua »													

Клімат Волинської області та Ковельського району зокрема, помірний, вологий, з м'якою зимою, нестійкими морозами, частими відлигами, нежарким літом, значними опадами, затяжними весною і осінню.

Сонячна радіація, яка поступає на поверхню Землі від сонця, називається прямою, і величина, її залежить від висоти сонця над горизонтом та ступеня хмарності. Річний прихід сонячної радіації при ясному небі для області становив би 117 ккал/см², але хмарність зменшує величину прямої сонячної радіації втричі і за рік становить -40,3 ккал/см². На земну поверхню сонячна радіація приходить не тільки у формі прямої, але й розсіяної радіації. Хмарність збільшує розсіяну радіацію. Розподіл розсіяної сонячної радіації за рік становить 52,4 ккал/см². Радіаційний баланс в області за рік додатний і становить приблизно 34 ккал/см². Період з додатним радіаційним балансом триває вісім місяців. Перехід радіаційного балансу від від'ємного до додатного відбувається в третій декаді лютого. Величина від'ємного радіаційного балансу в середньому досягає 1,7 ккал/см². Максимальна сума радіаційного балансу спостерігається в червні – 6,8 ккал/см².

За рік випаровується 555-565 мм вологи, на це витрачається до 25 ккал/см² тепла, на турбулентний теплообмін підстилаючої поверхні з атмосферою – 6 ккал/см², на теплообмін у ґрунті – 2,8 ккал/см².

Вітер на території району обумовлюється, з одного боку, характером поверхні, а з другого – розподілом над нею атмосферної циркуляції. Напрямок і швидкість вітру визначається місячним і сезонним режимом баричних центрів, які виникають над північною частиною Євразії і Атлантики. Умови атмосферної циркуляції визначають напрямки вітрів: взимку – західні і південно-західні, влітку – західні і північно-західні.

У зв'язку з рівнинним характером поверхні тут не спостерігається значних контрастів у розподілі по території температури повітря. Зниження температури повітря відмічається взимку в напрямку з заходу на схід. Із зимових місяців найтеплішим є грудень, середньомісячна температура якого становить по області від -1,9 до -2,6°C.

Найхолоднішим зимовим місяцем є січень, причому найнижчі середньосічні температури повітря – -5,1°C спостерігаються на сході області. Липневі температури по області коливаються в межах +18,4-18,8°C. Інколи в липні трапляються відхилення від середньої багаторічної. Середньорічні температури повітря становлять 7,0-7,5°C, а амплітуда річних коливань – від +23 до +24,9°C.

Річні суми опадів становлять 550-600 мм. Найбільше опадів спостерігається в червні, липні та серпні (до 80-90 мм за місяць), найменше – у січні 24-32 мм. Приблизно 70% всієї їх кількості випадає в теплий період року (з квітня по жовтень) і тільки 30% – в зимовий.

За теплий сезон відмічається в середньому 60-65 днів з опадами, що дають за добу не менше 1 мм, з них 25-28 днів з опадами не менше 5 мм. Протягом року спостерігається 160-180 днів з опадами. Взимку днів з опадами більше, ніж влітку, але інтенсивність зимових опадів незначна. Влітку опади часто супроводжуються грозами, рясними дощами, інтенсивність яких становить 0,10- 0,28 мм/хв. В середньому за рік на область припадає 81% рідких 10% – твердих і 9% – змішаних опадів.

Взимку всю територію вкриває сніговий покрив, який з'являється в кінці другої декади листопада – на початку грудня. Перший сніг дуже рідко зберігається цілу зиму, найчастіше він тане і з'являється новий. Висота снігового покриву протягом усієї зими невелика. Середня з максимальних декадних висот за зиму становить 11-13 см. Найбільші декадні висоти спостерігаються в лютому. Руйнування снігового покриву відбувається в середньому в кінці лютого і протягом першої декади березня, а повне зникнення – в третій декаді березня. Проте в окремі зими після танення стійкого снігового покриву ще в квітні бувають снігопади. Характерною рисою волинської весни є повернення, після додатних температур, холодної погоди.

Геологічна та геоморфологічна будова

Територія Волинської області розташована у межах Волино-Подільської окраїни Руської (Східно-Європейської) платформи, фундамент якої складений інтенсивно дислокованими кристалічними породами протерозою (гранітами, гранодіоритами, граносієнітами, біотитово-амфіболітовими сланцями та ін.), розбитими системою крупних розломів на окремі блоки, що опущені або підняті в різних районах області на неоднакову висоту.

На інтенсивно розмитій поверхні кристалічного фундаменту Волино-Подільської окраїни Руської платформи залягає потужна (до 7000 м) товща осадових утворень, у будові якої виділяються відклади верхнього протерозою, кембрію, ордовика, силуру, девону, карбону юри, крейди і палеогену, перекриті осадами антропогену змінної потужності. За винятком крейди та палеогену, усі доантропогенові відклади Волинської області не виходять на денну поверхню, тому вивчення їх дещо ускладнене і проводиться при глибокому бурінні.

Розріз осадового чохла Волинської області розпочинається відкладами поліської серії (верхній рифей), представленої переважно червоноколірними утвореннями – дрібнозернистими косоверстуватими пісковиками з проверстками алевролітів та глин у нижній частині розрізу. Відклади поліської серії трансгресивно перекриваються утвореннями вендського комплексу, який майже в усіх свердловинах представлений волинською та

валдайською серіями. Волинська серія сформована у нижній частині розрізів з погано відсортованих пісковиків і гравелітів потужністю 38-45 м, а у верхній – з вулканогенних порід (чергуванням базальтів і туфів, туфами, туфобрекчіями та ін.) загальною потужністю до 350 м. Валдайська серія у нижній частині розрізу утворена аркозовими пісковиками з підпорядкованими проверстками гравелітів та конгломератів, у верхній – пісковиками з тонкими проверстками алевролітів і аргілітів. Потужність валдайської серії 200-375 м.

Кембрійські відклади у межах Волинської області поширені всюди. Нижній їх відділ складений морськими піщано-глинистими утвореннями балтійської серії (товщина 300 м), які покриваються світло-сірими, майже білими, пісковиками, алевролітами та глинами бережківської світи (середній-верхній відділи).

Ордовицькі відклади у межах Волинської області поширені переважно в північних та північно-західних районах області. Вони представлені головним чином глауконітовими пісковиками, загальна потужність яких досягає максимально 50 м. Силур залягає на розмитій поверхні кембрію і ордовика, трапляється часто і має потужність до 1000 м і більше.

Девонські відклади, розташування яких обмежене Львівським палеозойським прогином, представлені товщею (до 2000 м) неоднорідних за літологічними особливостями породами, серед яких переважають континентальні червоноколірні пісковики та алевроліти потужністю до 800 м (нижній девон), теригенно-карбонатні породи – до 200 м (середній девон) і карбонатні породи – до 1000 м (верхній девон).

Кам'яновугільні відклади представлені лише нижнім відділом та нижньою частиною середнього. У нижній частині розрізу вони являють собою осади теригенно-карбонатної формації, у верхній – теригенної.

Юрські відклади трансгресивно залягають на нерівній поверхні палеозою і відомі лише у південно-західній частині області.

Крейдові відклади на Волині поширені всюди. Поверхня крейдових відкладів нахилена зі сходу на захід, у цьому ж напрямку появляються усе молодші яруси крейди і зростає їх загальна потужність.

Четвертинний покрив Волинської області має винятково неоднорідну будову і мінливі потужності. Якщо на значних площах Турійської денудаційної рівнини він або цілком відсутній, або ж представлений тонкою верствою елювіальних утворень, то в долинах рік Західного Бугу і Прип'яті четвертинні відклади залягають строкатою товщею осадків потужністю до 40м. Четвертинні відклади Волинської області – різновікові утворення, поділяються на нижньо-, середньо-, верхньочетвертинні, середньо-верхньочетвертинні та сучасні.

До нерозчленованих відкладів Волинської області належать елювіальні утворення, розвинені в основному на писальній і глинистій крейді, яка у межах Турійської денудаційної рівнини нерідко виходить на денну

поверхню. Елювій крейди представлений головним чином уламково-щебінчастим матеріалом середньою потужністю 2-3 м.

Волинській ерозійній височині властиві різноманітні ерозійні форми рельєфу: яри, балки і річкові долини різної будови і розмірів. Основу рельєфу цієї частини височини становить морфоструктура Львівсько-Волинської западини. Крейдові відклади перекриті четвертинними утвореннями континентального типу і виявлені майже виключно лесоподібними суглинками; тільки в долинах річок і на їх заплавах залягають алювіальні (річкові) суглинки і супіски та рештки льодовикової морени – на схилах долин під лесовидними суглинками. Четвертинні відклади (переважно лесовидного типу) перекривають суцільною поволокою корінні крейдові відклади, які на денну поверхню майже ніде не виходять.

Гідрологічні та гідрогеологічні умови

Поверхневі води Волині представлені річками і озерами. Частина річок бере початок на території області, витoki інших знаходяться далеко за її межами. Всі річки належать до рівнинного типу і характеризуються незначними швидкостями течії (0,1-0,3 м/с). На північному-заході бере початок права притока Дніпра – р. Прип'ять, протяжність якої в межах області близько 170 м. В басейні р. Прип'ять починається близько 105 річок і струмків. З південного- заходу на північний схід протікає сама велика починаючи від м. Луцьк, притока Прип'яті – р. Стир. Другою по величині водною артерією являється річка Західний Буг. Загальний річний об'єм стоку річок в межах області в середньому за рік складає 3816 млн. м³.

На території області нараховується більше 200 озер площею від 2 до 269 га. Вони живляться атмосферними опадами, поверхневим стоком і підземними водами. Підземні води являються найбільш важливим фактором підтримання рівня озер, а також регулятором їх температурного режиму. Температура підземних вод, які живлять озера, в залежності від їх глибини, коливається в основному в межах 6-8°C. Рівень води на протязі року в озерах міняється до 1 м. Річки Волинської області за своїм режимом належать до рівнинного типу, переважно снігового живлення. В середньому за рік талі снігові води в річному стоці займають близько 60-70%, решта стоку має дощове і підземне походження, причому підземне живлення становить 12-32% річного стоку. Характер живлення рік області обумовлює їх рівневий режим і режим стоку.

Найбільш великі озера – Шацькі, представлені більш ніж 20 водоймами, розміщеними в басейні Західного Бугу. Найбільше з них, озеро Світязь, яке живиться артезіанськими водами, глибиною до 60 м. В басейні річки Прип'ять найбільшим являється озеро Любязь, площею 454 га і глибиною 11 м. В басейні річки Стохід починається 30 озер, в основному, карстового походження, площа яких коливається від 1 до 165 га.

Територія Волинської області розміщена в межах Волино-Подільського артезіанського басейну. Підземні води приурочені практично до всіх

стратиграфічних горизонтів і різноманітні по якості і дебіту. Водоносні горизонти девонських і четвертинних відкладів в обмежених масштабах використовуються для задоволення господарсько-побутових потреб.

Отже, водні ресурси області мають значний нереалізований потенціал і можуть служити основою для будівництва на їх берегах будинків і баз відпочинку, пансіонатів, створення рекреаційних зон короткочасного відпочинку.

Місцезорозташування і геоморфологічні особливості території визначили її гідрологічні умови. Відповідно схеми «Гідрологічного районування України», проєктована територія розташована в районі басейну Вісла (рис.3).

Рисунок 3. Гідрологічне районування України

Поблизу ділянки проєктування розташоване озеро Світязь та озеро Соминець. Неподалік території проєктування, а саме за 500 м від території проєктування розташований іхтіологічний заказник «Соминець» (рис.2).

«Соминець» – іхтіологічний заказник площею 46,0 га на території Шацької селищної ради, утворений за рішенням Волинської обласної ради від 26.07.1983, № 272. Входить до складу ШНПП. Охороняється мезотрофне озеро карстового походження площею водного дзеркала 43,0 га, об'ємом води 0,7 тис. м³, завдовжки 1,2 км, завширшки – 0,5 км, пересічною глибиною – 1,7 м, максимальною – 2,8 м. Довжина берегової лінії – 3,0 км, береги низькі, зарослі повітряно-водними макрофітами, чагарниками, південне і південно-східне узбережжя – високе, піщане. Невелика водойма добре прогрівається – пересічна температура літнього періоду + 18,5 °С, вода насичена киснем, рН достатньо висока – коливається за сезонами року від 7,9

до 8,5. У фітопланктоні озера найпоширеніші водорості: зелені хлорококкові *Chlorococcophyceae*, діатомові *Bacillariophyceae*, ціанобактерії *Cyanobacteria*, золотисті *Chrysophyceae*, рідше трапляються динофітові *Dinoflagellates* і еугленові *Euglenophyta*. За зовнішнім краєм заростей узбережжя озера із осоки гострої *Carex acuta*, лепехи звичайної *Acorus calamus*, рогозів вузьколистого *Typha angustifolia* і широколистого *T. latifolia*, хвоща річкового *Equisetum fluviatile*, очерету звичайного *Phragmites australis*, ростуть рдесники плавучий *Potamogeton natans*, гребінчастий *Stuckenia pectinata* і стиснутий *Potamogeton compressus*, та глечики жовті *Nuphar lutea*, угруповання яких включені у Зелену книгу України. Серед видів іхтіофауни водяться типові для поозер'я щука *Esox lucius*, верховодка *Alburnus alburnus*, окунь *Perca fluviatilis*, йорж *Gymnocephalus cernua*, краснопірка *Scardinius erythrophthalmus*, карась сріблястий *Carassius gibelio*, в'юн *Misgurnus fossilis*, лин *Tinca tinca*, інтродукований карликовий сомик *Ictalurus nebulosus*. В заростях *Phragmites australis*, під корчами, каменями чи в піску можна знайти раків довгопалих *Astacus leptodactylus*, хоча кількість їх значно поменшала за останніх кілька десятиліть. В озері проводилася акліматизація раків широкопалих *Astacus astacus*. У межах заказника мешкають: велика пірникоза *Podiceps cristatus*, гуска сіра *Anser anser*, лебідь-шипун *Cygnus olor*, крижень *Anas platyrhynchos*, чирянка велика *Anas querquedula*, чернь червоноголова *Aythya ferina*, лиска *Fulica atra*, мартини звичайний *Larus ridibundus* і сизий *L. canus* та інші види водоплавних і навколоводних птахів.

Ґрунтовий покрив

Земельний фонд області за станом на 01.01.2017 року становить 2014,4 тис. га, з них 1047,6 тис. га або 52% відсотка займають сільськогосподарські угіддя, що свідчить про високий рівень сільськогосподарської освоєності земель. За останні 15 років у структурі земельного фонду Волинської області відбулися незначні зміни, загальна площа земель залишилася незмінною (2014,4 тис. га). Площа сільськогосподарських угідь зменшилася на 0,4 %, натомість дещо збільшилася площа лісів і лісовкритої території. На 0,1 % зменшилася площа відкритих земель без рослинного покриву, що є позитивним моментом з екологічного погляду.

Важливим показником, який характеризує територію з екологічного погляду є наявність відкритих земель без рослинного покриву, до котрих відносять яри, кам'яністі місця та піски. Проте землі без рослинного покриву розміщені на території області нерівномірно. Екологічно нестабільні землі переважають у північних районах області. Це можна пояснити ґрунтовогеологічними умовами поліського регіону. Найбільшу кількість земель без рослинного покриву зосереджено на території Володимир-Волинського району. Практично відсутні порушені землі без рослинного покриву у південних та центральних районах області.

Найменш аграрно освоєними є північні райони області, частка орних земель у їх структурі не перевищує 20 %. Найменше орних земель у

Шацькому (15,8 %), Любешівському (16 %), Маневицькому (16,6 %), Камінь-Каширському 91 (19%) районах. Це зумовлено високою лісистістю та наявністю природоохоронних об'єктів. На основі різночасового аналізу структури землекористування вдалося встановити певні особливості: у межах поліської частини Волинської області переважають території, які збереглися у природному стані, а саме: ліси та лісовкриті території, луки й пасовища; у південних лісостепових районах переважають антропогенно змінені землі – землі сільськогосподарського призначення.

Ґрунтовий покрив області надзвичайно строкатий, особливо в поліській зоні, що зумовлено впливом геологічних і геоморфологічних особливостей місцевості, клімату й рослинності. Поряд із ґрунтами, які мають високу природну родючість, наявні низькородючі, що мають відповідні фізико-хімічні особливості, запаси поживних речовин, гранулометричний склад й інші показники. Це впливає на розміщення сільськогосподарських культур, технологію їх вирощування, концентрацію та спеціалізацію виробництва, на величину і якість урожаю.

Відмінні особливості природних умов Полісся й Волинської височини позначилися на процесах ґрунтоутворення. На Поліссі переважають дерновопідзолисті, дернові оглеєні, лучно-болотні, торф'яно-болотні та торфові на торфовищах низинних, а на Волинській височині – сірі й темно-сірі опідзолені та чорноземи, на заплавах приток Західного Бугу й Стиру – торф'яно-болотні та торфові на торфовищах низинних.

Торфові ґрунти охоплюють 244,3 тис. га, або 12,9 %. Займають найбільші площі в долині річки Прип'ять та межиріччя Турії й Стоходу північніше Камінь-Каширського, а також межиріччя Стоходу та Стиру північніше від Маневич і на північний захід від Любомля до Західного Бугу. Площа всіх типів ґрунтів на території Волинської області сягає 1903,0 тис. га.

У структурі ґрунтового покриву Волинської області значні площі – 1076,7 тис. га (56,7 %) – займають гідроморфні ґрунти; серед них – лучноболотні, болотні, торфово-болотні й торфові – 411,4 тис. га (21,7 %). Вони поширені майже в усіх адміністративних районах, із них площа антропогеннозмінених ґрунтів, що утворилися внаслідок осушення, становить 59,2 тис. га (3,1 % загальної площі сільськогосподарських угідь) і має тенденцію до зростання.

Реакція ґрунтового розчину відіграє важливу роль у розвитку рослин і ґрунтових мікроорганізмів, впливає на швидкість і напрямок перебігу в ньому хімічних і біохімічних процесів. Засвоєння рослинами елементів живлення, інтенсивність мікробіологічної життєдіяльності, мінералізація органічної речовини, розкладення ґрунтових мінералів і розчинення різноманітних 93 важкорозчинних сполук, коагуляція і пептизація колоїдів та інші фізико-хімічні процеси великою мірою визначають реакцію ґрунту.

Для забезпечення нормального розвитку сільськогосподарських культур в умовах зростаючого забруднення оточуючого середовища ґрунти потребують тривалого екологічного обстеження – моніторингу.

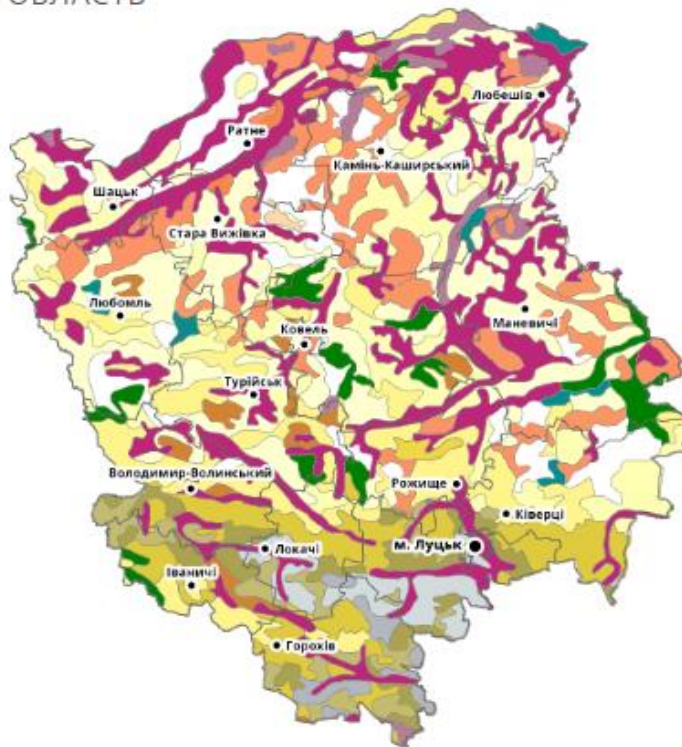
В області моніторинг за станом забруднення ґрунтів здійснюють:

- Волинська філія ДУ «Держґрунтохорона»;
- державна екологічна інспекція у області;
- головне управління Держгеокадастру у Волинській області.

Детальніше про ґрунтовий покрив земельної ділянки щодо розміщення масиву для індивідуального дачного будівництва на земельних ділянках за межами населеного пункту смт.Шацьк на території Шацької селищної ради Волинської області (рис.4).

ВОЛИНЬСЬКА ОБЛАСТЬ

☒ Всі ґрунти

Дерново-підзолисті ґрунти

- ☒ Дерново-підзолисті ґрунти на давньоалювіальних та воднольодовикових відкладах, морені та лесовидних породах

- Дерново-прихованопідзолисті піщані та глинисто-піщані ґрунти (борові піски)
- Дерново-слабо-і середньопідзолисті піщані та глинисто-піщані ґрунти
- Дерново-середньо-і слабопідзолисті супіщані і суглинкові ґрунти

- ☒ Дерново-підзолисті оглеєні ґрунти на давньоалювіальних та воднольодовикових відкладах, морені та лесовидних породах

- Дерново-слабопідзолисті глейові піщані та глинисто-піщані ґрунти
- Дерново-середньо-і сильнопідзолисті глейові супіщані та суглинкові ґрунти

Опідзолені ґрунти

- ☒ Опідзолені ґрунти переважно на лесових породах

- Ясно-сірі опідзолені ґрунти
- Сірі опідзолені ґрунти

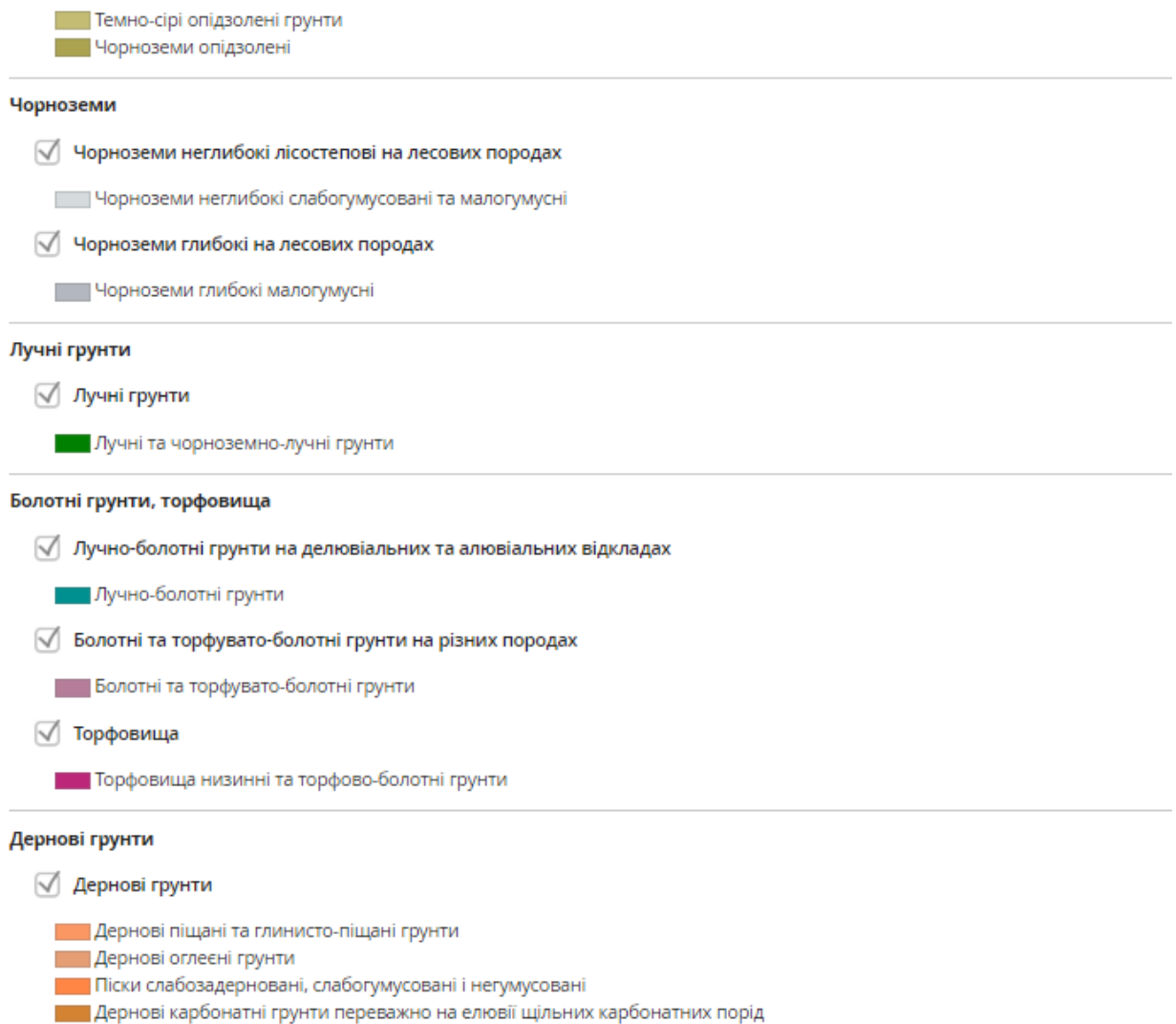

Рисунок 4. Ґрунтовий покрив Волинської області

Стан навколишнього середовища

Для аналізу та оцінки поточного стану навколишнього середовища були використані статистичні дані та офіційні дані обласних органів виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища та реалізують політику у сфері охорони здоров'я. Основними джерелами інформації були: Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища у волинській області, Екологічний паспорт Волинської області, статистичний щорічник Волинської області, статистичний збірник Довкілля України.

Стан атмосферного повітря залежить від обсягів забруднюючих речовин, які викидаються стаціонарними та пересувними джерелами викидів.

Основні забруднювачі Волинської області - підприємства харчової промисловості, сільськогосподарські виробництва, нафтопереробні, газовидобувні та транспортні компанії. Останні заслуговують на окрему увагу, оскільки їх питома вага в загальному обсязі шкідливих викидів збільшується. Суттєвим джерелом забруднення атмосферного повітря виступає автотранспорт. Викиди від автотранспорту особливо небезпечні для

здоров'я людини, оскільки потрапляють у повітря в приземному шарі, в зоні дихання людини. Якість повітря може погіршуватись з причин експлуатації технічно зношеного транспорту, сумнівної якості пального, недосконалої організації дорожнього руху, стану дорожнього покриття та за несприятливих метеорологічних умов.

Серед забруднювальних речовин, що викидаються внаслідок руху транспортних засобів виділяють: оксиди вуглецю, оксиди азоту, бенз(а)пірен, неметанові леткі органічні сполуки, пил.

Враховуючи вищенаведене, можна зробити загальний висновок, що стан атмосферного повітря в населеному пункті є задовільний. Основний вплив на повітряне середовище спричинений діяльністю деяких підприємств та автотранспортом, що спричиняє також ризики шкідливого впливу на здоров'я населення.

Втім, забруднення атмосфери - не єдина і навіть не найболючіша екологічна проблема Волинської області. Традиційний привід для занепокоєння - надлишкові опади. В силу рівнинного рельєфу і відсутності ефективної системи перерозподілу вод вони створюють небезпеку паводків. У зоні ризику затоплення у Волинській області перебувають 50 населених пунктів і 100 тис. Га землі. Для розв'язання цієї проблеми розроблена загальнодержавна цільова програма розвитку водного господарства до 2021 року.

Сьогоднішня екологічна ситуація на території Ковельського району зумовлена як проблемами, які виникли десятки років тому, так і сучасними. Значною мірою пригнічення стану довкілля спричинено через методи ведення сільського господарства та негативний вплив підприємств у певних галузях промисловості; через викиди автотранспорту, порушенням, забрудненням та виснаженням земель, шкідливими природними процесами: карстоутворення, підтоплення території. До основних екологічних проблем району належать:

- Проблеми щодо поводження з відходами – відсутність організованого збору сміття та відсутність сучасної системи сортування відходів з вилученням ресурсоцінних матеріалів (скло, пластик, папір) в районі, що призводить до появи стихійних сміттєзвалищ та погіршення екологічного стану території;

- Проблема питного водопостачання – населення району забезпечується водопостачанням за рахунок автономних систем водопостачання: артезіанські свердловини та колодязі.

- Відсутність в районі кар'єрів (крім одного – Радошинське кар'єроуправління) по видобуванню піску – призводить до порушення ґрунтів.

- Підтоплення населених пунктів;

- Проблема каналізаційної системи населених пунктах району;

- Наявність порушених земель.

На території проектування планується регулярна санітарна очистка. Всі побутові відходи вивозитимуться згідно укладених угод.

Проектом передбачено організований збір твердих побутових відходів на господарських майданчиках розміщених при житловій вулиці на віддалі не 20.0м – 100.0 м від житлових будівель. В даний час на суміжній території відсутня планово-регулярна санітарна очистка.

Вивіз сміття з спеціально запроєктованих, а в майбутньому облаштованих майданчиків передбачається 1 раз на добу спеціальним автотранспортом на полігон ТПВ для подальшої його утилізації, у відповідності з ухваленою схемою санітарної очистки населеного пункту, а на перспективу на районний полігон.

Забезпечення проєктованих будівель та споруд інженерними мережами здійснюватиметься від інженерних мереж згідно з технічними висновками, погодженням служб та технічними умовами на підключення до інженерних мереж.

3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу

Ковельський район розташований на північному-заході Волинської області і межує: на-північному сході з Камінь-Каширським районом, на південно-східному – з Луцьким районом, на південно-західному – з Володимиро-Волинським районом. Площа — 7708,7 км² (38% від площі області), населення — 269,6 тис. осіб (2020). Район створено відповідно до постанови Верховної Ради України № 807-ІХ від 17 липня 2020 року. До його складу увійшли: Ковельська, Любомльська міські, Голобська, Люблинецька, Головинська, Заболоттівська, Ратнівська, Старовижівська, Луківська, Турійська, Шацька селищні, Велицька, Дубівська, Колодяжненська, Поворська, Вишнівська, Рівненська, Велимченська, Забродівська, Самарівська, Дубечненська, Сереховичівська, Смідинська сільські територіальні громади. Раніше територія району входила до складу Ковельського (1940- 2020), Любомльського, Ратнівського, Старовижівського, Турійського, Шацького районів, ліквідованих тією ж постановою.

Волинська область традиційно асоціюється з відносно невеликою кількістю викидів, скидів, утворення відходів, чистим довкіллям, значною кількістю добре збережених ландшафтів та об'єктів ПЗФ. Проте з року в рік у зв'язку із збільшенням навантаження пересувних та стаціонарних джерел на атмосферне повітря відбувається погіршення якості довкілля, санітарного стану території, фіксуються перевищення концентрацій забруднюючих речовин. Найвища щільність викидів від стаціонарних джерел спостерігається у містах обласного підпорядкування, таких як: Луцьк, Ковель, Нововолинськ та Володимир-Волинський. Найменше щільність викидів припадає на Камінь-Каширський район, Шацьк та Ковельський райони. Спостереження за станом атмосферного повітря та вмістом

забруднюючих речовин, у тому числі радіоактивного забруднення, на території області здійснюють 2 суб'єкти державної системи моніторингу довкілля: Волинський обласний центр з гідрометеорології, Державна установа «Волинський ОЛЦ МОЗ України».

Оцінка за станом забруднення природного середовища здійснюється комплексною лабораторією у складі Волинського обласного центру з гідрометеорології на трьох постах спостережень забруднення (ПСЗ). Програма обов'язкового моніторингу якості атмосферного повітря проводиться по 8 забруднюючим речовинам: пил, оксид азоту, діоксид азоту (NO_2), діоксид сірки (SO_2), оксид вуглецю, фенол, формальдегід (H_2CO), розчинені сульфати, а також показники радіоактивного забруднення (гаммафон, мкР/год).

Основними забруднювачами повітря були підприємства добувної та переробної промисловості, сільського, лісового та рибного господарства, підприємства з видобування природного газу та нафтопереробки, а також здійснення діяльності у сфері постачання електроенергії, газу, пари та конденсованого повітря. На них припадає понад 81% загальнообласних викидів.

Основними проблемами району, що впливають на рівень забруднення атмосферного повітря є:

- експлуатація та використання застарілого енергетичного та паливного технологічного обладнання, яке в основному вже вичерпало свій ресурс роботи;
- використання застарілих пило- та газоуловлюючих механізмів;
- відсутність коштів на придбання нового сучасного технологічного обладнання на підприємствах;
- експлуатація застарілого паливного обладнання на котельнях та інших об'єкта і спорудах;
- викиди забруднюючих речовин від експлуатації автомобільного транспорту;
- відсутність на території району станцій технічного обслуговування автомобілів, обладнаних приладами контролю за вмістом забруднювальних речовин у відпрацьованих газах автотранспорту.

Волинська область багата на поверхневі води: ріки, озера, ставки. Гідрографічна сітка області представлена річками двох великих басейнів: р.Прип'ять і р.Західний Буг. Ріки області переважно належать до басейну р.Прип'ять. Річка Прип'ять з притоками Турія, Стохід і Стир є найбільшою річкою області. Вздовж західної межі області протікає р.Західний Буг з притокою Лугою. Вони протікають територією області в основному з півдня на північ, мають повільну течію через незначне зниження рельєфу в північному напрямку. Більшість річок Волині через невеликі глибини є несуднохідними. За даними Регіонального офісу водних ресурсів у Волинській області у 2019 році на території області нараховувалося 137 річок

довжиною 3447,7 км. Серед західних областей України Волинська область має найбільшу кількість озер (267 шт.). Найбільші і наймальовничіші озера області – Світязь, Пулемицьке, Турське, Люцимир, Перемут, Оріхове, Волянське, Біле, Любязь.

Загальні запаси водних ресурсів Волинської області формуються здебільшого за рахунок місцевого й транзитного річкового стоку. Загалом, аналіз водного балансу засвідчує, що запасів води достатньо для забезпечення в необхідній кількості водокористувачів і водоспоживачів усіх галузей господарства. Забір прогнозних експлуатаційних запасів водних ресурсів області достатній, що становить 6,8 %, щоб забезпечити не лише побутові потреби населення, а й технічні потреби значної кількості промислових підприємств.

Основними водоспоживачами в області є комунальне господарство, сільське господарство та промисловість (харчова, цукрова). Таким чином, запаси поверхневих вод області достатні для їх використання на різноманітні потреби. Використання водних ресурсів в області є раціональним, водний баланс бездефіцитний. На території Волинської області експлуатуються очисні споруди різних типів, у тому числі - повного біологічного очищення з подальшим скидом очищеної стічної води у водні об'єкти. Забезпечують нормативне очищення зворотньої води підприємства водопровідно-каналізаційного господарства, які експлуатують каналізаційно-очисні споруди. Підприємства житлово-комунального господарства є основними забруднювачами водних об'єктів Волинської області, серед найбільших забруднювачів у 2019 році – КП «Луцькводоканал» та Старовижівське ВУЖКГ. Контроль якості поверхневих вод в 2019 році проводився Регіональним офісом водних ресурсів у Волинській області, ДУ «Волинський обласний лабораторний центр МОЗ України», Державною екологічною інспекцією у Волинській області.

Основними проблемами району, що впливають на рівень забруднення та порушення екологічної рівноваги водних поверхонь є:

- скид недостатньо очищених зворотних вод з очисних споруд;
- відсутність належних коштів на ремонт та утримання очисних споруд;
- ліквідація наслідків повеней на ріках району;
- попередження надзвичайних ситуацій та укріплення берегів рік та водойм району.

Фізико-географічне розміщення Волинської області доволі вигідне. Область належить до регіонів із відносно збереженими природно територіальними комплексами (геосистемами). Найбільш перетворені ландшафти південної лісостепової частини Волинської області. Земельний фонд області станом на 01.01.2020 становить 2014,4 тис. га, з них 1048 тис. га або 52% відсотка займають сільськогосподарські угіддя, що свідчить про високий рівень сільськогосподарської освоєності земель. За останні 15 років у структурі земельного фонду Волинської області відбулися незначні зміни,

проте загальна площа земель залишилася незмінною. Площа лісів і лісовкритої території дещо збільшилася.

На 0,12 % зменшилася площа відкритих земель без рослинного покриву, що є позитивним моментом з екологічного погляду. Територія області виокремлює два види ландшафтів – поліський та лісостеповий. Для поліських ландшафтних районів характерні велика лісистість, заболоченість місцевостей, переважання малородючих ґрунтів, наявність значної кількості заплавних і карстових озер. Для лісостепових ландшафтних районів властивий долинно-грядовий рельєф. Використання земель регіону значною мірою зумовлено ґрунтово-кліматичними умовами, які є сприятливими для ведення сільського господарства. У структурі сільськогосподарських земель Волинської області головну роль відіграють орні землі (рілля). Їх частка в структурі земельного фонду найвища в південних лісостепових районах. Розміщення найбільшої частки сільськогосподарських угідь саме у південній частині області пов'язане із рівнинним рельєфом, поширенням опідзолених та чорноземних ґрунтів, достатньою кількістю тепла й вологи. Опідзолені ґрунти є панівними в лісостеповій частині області. Вони поділяються на три групи: 1) ясно-сірі і сірі опідзолені; 2) темно-сірі опідзолені; 3) опідзолені чорноземи. Найменш аграрно освоєними є північні райони області, частка орних земель у їх структурі не перевищує 20%.

Аналізуючи сільськогосподарське використання земель, важливо оцінювати частки й розміщення основних складових частин сільськогосподарських угідь, таких, як рілля, багаторічні насадження, сіножаті та пасовища. Їх площі у межах області розподілені нерівномірно. Важливим показником є наявність відкритих земель без рослинного покриву, до котрих відносять яри, кам'яністі місця та піски. На основі аналізу структури землекористування вдалося встановити певні особливості: у межах поліської частини Волинської області переважають території, які збереглися у природному стані, а саме: ліси та лісовкриті території, луки й пасовища; у південних лісостепових районах переважають антропогенно змінені землі – землі сільськогосподарського призначення.

Основними проблемами району, що впливають на рівень забруднення та порушення ґрунтового покриву є:

- розміщення на території району кар'єрів із видобутку загальнопоширених корисних копалин піщано-гравійної суміші та глини для виготовлення будівельних матеріалів;
- функціонування підприємств, установ та організацій, діяльність яких пов'язана з утворенням відходів різного класу токсичності;
- відсутність на території району належно обладнаних полігонів для збору твердих побутових відходів та утворення несанкціонованих сміттєзвалищ.

На підприємствах та в домогосподарствах області у 2019 році утворилось 668,1 тис. т відходів I–IV класів небезпеки, з них: 100,0 т небезпечних відходів I - III класу небезпеки. Значна кількість небезпечних відходів, яка утворилася в 2019 році на території області була передана підприємствам, діяльність яких пов'язана із збиранням, перевезенням та утилізацією відходів.

Основним способом видалення твердих побутових відходів (далі - ТПВ) в області є їх захоронення на сміттєзвалищах. Згідно наданих інформацій райдержадміністрацій та міст обласного значення, станом на 01.01.2020, в області під сміттєзвалищами (без врахування закритих полігонів та сміттєзвалищ, де накопичено більше 2 млн тонн твердих побутових відходів на площі 85 га) знаходиться близько 380 га земель, на яких накопичено понад 1,5 млн тонн сміття. Із 478 діючих місць видалення відходів, а це 11 полігонів твердих побутових відходів та 467 сміттєзвалищ, паспортизовано лише 23 % та 13% мають оформлені державні акти на земельні ділянки або договори оренди землі.

Полігони твердих побутових відходів (ТПВ) розташовані на території міст Луцька, Ковеля, Володимир-Волинського, Нововолинська та Володимир-Волинського, Луцького, КаміньКаширського, Ковельського районів та побудовані відповідно до розробленої та погодженої у встановленому законодавством порядку проектно-кошторисної документації.

Із 11 діючих полігонів ТПВ 3 полігони (м.Луцьк, смт Шацьк, смт Любешів, смт Локачі) переповнені, полігони м.Нововолинськ та м.Ковель заповнені від 80 до 99%, решта 5 полігонів спроможні на певний період (від 2 до 7 років) забезпечити потребу своїх населених пунктів у розміщенні побутових відходів.

В містах обласного значення та районних центрах діють пункти по прийому вторинної сировини. Виробничу діяльність по переробці полімерних відходів та макулатури в області здійснюють ПП "Інвід", ВАТ "Луцька картонно-паперова фабрика".

Отже, основні екологічні проблеми району пов'язані з невирішеністю питань поводження з відходами та їх складуванням у необладнаних місцях, скидами промислових й комунально-побутових стоків, викидами автотранспорту, порушенням, забрудненням та виснаженням земель, шкідливими природними процесами: карстоутворення, підтоплення території.

В межах проектної ділянки планувальні обмеження: охоронні зони пам'яток культурної спадщини, зони охоронюваного ландшафту, межі історичних ареалів, зони регулювання забудови, зони охорони археологічного культурного шару, в межах яких діє спеціальний режим їх використання, охоронні зони об'єктів природно-заповідного фонду, прибережні захисні смуги – відсутні.

Стан навколишнього природного середовища можна охарактеризувати, як задовільний.

Ймовірні зміни поточного стану довкілля без здійснення планованої діяльності:

Аналіз зміни показників забруднення основних факторів навколишнього середовища Волинської області протягом останніх років показав:

- за даними обласного управління статистики в 2018 році в атмосферне повітря надійшло 5,1 тис.тонн шкідливих речовин. Порівняно з минулим роком, загальний обсяг шкідливих речовин, які потрапили в атмосферне повітря від роботи стаціонарних джерел викидів, залишився незмінним.

Відповідно залишились незмінними щільність викидів 0,3 тонн на 1 км² та шкідливі речовини, які припали на одну особу, що становили 4,9 кг. У зв'язку із збільшенням навантаження пересувних та стаціонарних джерел на атмосферне повітря відбувається погіршення якості довкілля, санітарного стану території, фіксуються перевищення концентрацій забруднюючих речовин. Найвища щільність викидів від стаціонарних джерел спостерігається у містах обласного підпорядкування це: Луцьк, Ковель, Нововолинськ та Володимир-Волинський. Найменше викидів припадає на смт. Шацький та Ковельський район.

Суттєвих змін стану атмосферного повітря на основі наявних даних не очікується.

На території Волинської області контроль за рівнем радіаційного забруднення атмосферного повітря здійснює Волинський обласний центр з гідрометеорології на шести метеостанціях, які знаходяться в містах Володимир-Волинський, Ковель, Луцьк, смт. Любешів, Маневичі та с.Світязь.

За рівнем природної радіоактивності проводяться спостереження приладами ДБГ-06Т та ДРГ-01Т та планшетні спостереження (крім М Ковель). Протягом 2018 року перевищення радіаційного забруднення атмосферного повітря не виявлено, рівень природного фону за рік на території області становив 8-13 мкР/год. Найбільший рівень потужності експозиційної дози гама-випромінювання було зафіксовано на М Володимир-Волинський (13 мкР/год), мінімальний - на М Світязь (8 мкР/год).

Протягом 2018 р. середньорічні та максимальноразові значення гама-фону коливалися у межах 1-2 мкР/год, залишаючись значно нижче рівня природного фону.

Погіршення радіаційного стану та змін поточного стану довкілля не прогнозується:

- динаміка забруднення водних об'єктів стічними водами останні роки трохи змінюється, але значні зміни якісного складу поверхневих вод та зміни стану довкілля не прогнозується;

- на основі динаміки основних показників поводження з відходами можна прогнозувати, що суттєвих змін стану довкілля від поводження з відходами не очікується.

Отже, можна зробити висновок, що у разі незатвердження документа державного планування, а саме детального плану території щодо розміщення

масиву для індивідуального дачного будівництва на земельних ділянках за межами населеного пункту смт.Шацьк на території Шацької селищної ради Шацького району Волинської області та відмова від реалізації будівництва об'єкту, що проєктується, змін в поточному стані довкілля не відбудеться.

4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо території з природоохоронним статусом

Характеристика планової діяльності

Детальний план території розробляється та затверджується в інтересах відповідної територіальної громади з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів та визначає основні принципи і напрямки планувальної організації та функціонального призначення території, формування системи громадського обслуговування населення, організації інженерно-транспортної інфраструктури, інженерної підготовки території, охорони та збереження нерухомих об'єктів культурної спадщини та пам'яток археології, традиційного характеру середовища історичних населених пунктів.

Територія детального плану знаходиться в західній частині за межами населеного пункту смт.Шацьк на території Шацької селищної. З заходу, півночі та сходу знаходиться лісогосподарська територія. Із півдня розміщується територія рекреаційного призначення (рис.1).

Навколо детального плану території розташована територія для природоохоронного, рекреаційного та культурно-освітнього призначення, територія для будівництва та обслуговування об'єктів рекреаційного призначення, територія особистих селянських господарств та озеленення. В цілому стан навколишнього середовища на території проєктування можна характеризувати як задовільний, чому сприяє значна кількість зелених насаджень навколо території проєктування (дерева, чагарники та лісосмуга на прилеглих територіях).

Неподалік території детального плану проходять лінії електропередач потужністю 10кВ.

Земельна ділянка вільна від забудови.

Територія опрацювання не має сформованої вуличної мережі. Проєктом уточнюється планувальна структура. Приводиться до нормативних показників існуюча та проєктується нова вулично-дорожня мережа, визначаються червоні лінії.

Рельєф ділянки похилий, ухил з Півдня на Північ . Перепад відміток - в межах 6,5 м.

Площа ділянки опрацювання – 24,1536 га.

Площа масиву для індивідуального дачного будівництва К-1 – 3,2993 га.

Площа масиву для індивідуального дачного будівництва К-2 – 6,5764 га.

Площа масиву для індивідуального дачного будівництва К-3 – 0,6119 га.

На ділянці, що проєктується, виявлені наступні планувальні обмеження:

- межі ділянки проєктування та сусідніх землекористувачів;
- охоронна зона каналу;
- нормативні побутові, санітарні та пожежні розриви;
- 1-й пояс зони санітарної охорони від водонапірної башти - 15м;
- проєктовані червоні лінії;
- охоронні зони інженерних мереж.

Архітектурно-планувальне та об'ємно-функціональне вирішення проєкту детального плану території щодо розміщення масиву для індивідуального дачного будівництва на земельних ділянках за межами населеного пункту смт. Шацьк на території Шацької селищної ради Шацького району Волинської області виконано з врахуванням вимог ДБН Б.2.4-1-94 Планування і забудова сільських поселень, ДБН Б.2.2-12:2019 "Планування та забудова території".

Планувальна організація території забудови передбачає її функціональне зонування, виходячи з вимог схеми планування території Шацької селищної ради, а також зумовленою ситуацією, що склалася, санітарно-гігієнічними, охоронними, протипожежними, технологічними вимогами та вулично-дорожньою мережею.

Згідно з ДСТУ – Н Б Б.1.1-12:2011 дану територію можна віднести до наступних зон:

Р-4 – рекреаційні зони обмеженого користування (дачні, колективні сади);

ТР-3 – транспортної інфраструктури (2112) ;

Р-3 – рекреаційні зони озелених територій загального користування.

ІН – 1 об'єкти електромережі (2214.2)

ІН – 2 об'єкти інженерних мереж (2211.2)

Межує з територією:

Р-4 – рекреаційні зони обмеженого користування (дачні, колективні сади);

ТР-3 – транспортної інфраструктури (2112) ;

Р-3 – рекреаційні зони озелених територій загального користування.

ІН – 1 об'єкти електромережі (2214.2)

ІН – 2 об'єкти інженерних мереж (2211.2)

За функціональним призначенням територія проєктованих ділянок в межах розроблення детального плану передбачається для індивідуального дачного будівництва.

Конкретні параметри кожного проєктованого об'єкту у випадку його відхилення від рішення ДПТ (допускається уточнення контуру забудови, уточнення поверховості, благоустрою) визначаються ескізами намірів забудови та містобудівними розрахунками з відповідною ув'язкою з рішеннями ДПТ. У випадку необхідності у затверджений ДПТ можуть бути внесені зміни у встановленому законодавством порядку.

Характеристика зони, переважні, супутні та дозволені види використання території, характеристика об'єктів забудови, подані нижче:

Враховуючи містобудівну ситуацію, що склалася на ділянці проєктування, ділянка має наступні характеристики.

Переважні види забудови та іншого використання земельних ділянок:

- садові будинки;
- сади, городи;
- вирощування сільськогосподарських культур: овочів, фруктів, квітів.

Супутні види забудови та іншого використання:

- господарські будівлі для зберігання садового інвентаря, городньої продукції і інш.;

- надвірні вбиральні;
- приміщення для охорони колективних садів;
- майданчики для сміттєзбірників;
- громадські резервуари для зберігання води;
- протипожежні водоймища;
- парковки (в межах особистих земельних ділянок без порушення принципів добросусідства);

- відкриті тимчасові автостоянки.

Допустимі види забудови та іншого використання земельних ділянок:

- дачні будинки;
- будівлі для утримання дрібних домашніх тварин (собак, кроликів, кіз та інших) і птиці;

- індивідуальні лазні;

- теплиці;

- оранжереї;

-будівлі для заняття індивідуальною трудовою діяльністю (без порушення принципів добросусідства);

- водозабори;

- ємкості для зберігання води на індивідуальній ділянці;

- кіоски, ятки, тимчасові павільйони торгівлі і обслуговування.

Розділ інженерне забезпечення та розміщення інженерних мереж і споруд виконаний на основі архітектурно-планувального рішення та у відповідності до діючих будівельних, санітарних, природоохоронних правил і норм.

Територія проєктування забезпечена всіма необхідними інженерними мережами.

Водопостачання – від проєктованої водонапірної вежі та проєктного господарського питного водопроводу;

Електропостачання – від проєктної лінії електропередач.

Теплопостачання – індивідуальне;

Каналізація – від проєктної самотливної мережі комунальної каналізації.

Водопостачання:

На ділянці відсутні мережі централізованого водопостачання. Водопостачання передбачається від проєктованої водонапірної вежі та проєктного господарського питного водопроводу.

Після проведення усіх проєктних робіт їх необхідно погодити та отримати технічні умови на проведення робіт.

На проєктний період дії даного детального плану території намічається повне охоплення водою питної якості всієї існуючої забудови.

Розрахункова потреба у воді становить 2,7 м³/добу, з них:

- господарсько-побутові витрати - 2,1 м³/добу;
- полив вулиць і зелених насаджень - 0,6 м³/добу.

Вода, що має подаватися у водопровідні мережі за хімічним і бактеріологічним складом повинна відповідати вимогам ДСанПіН 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною».

Остаточний вибір схеми та джерел водопостачання, уточнення трасування водопровідних мереж, уточнення розрахунків господарсько-побутових витрат води, гідравлічні розрахунки мереж і споруд водопроводу пропонується виконати на подальших стадіях проєктування (стадії “Проєкт” і “Робоча документація”).

Каналізування:

Проєктом детального плану території передбачено самопливну мережу комунальної каналізації.

Розрахункові витрати по госппобутовому каналізуванні приймаються по водопостачанню за винятком безповоротних витрат (витрати на полив вулиць і зелених насаджень) і становлять 2,1 м³/добу.

Проєктована мережа госппобутової каналізації проєктується самопливна, труби і колодязі рекомендуються з полімерних матеріалів, які унеможливають інфільтрацію і ексфільтрацію стоків у ґрунт.

Після проведення усіх проєктних робіт їх необхідно погодити та отримати технічні умови на проведення робіт.

Остаточний вибір схеми каналізування, уточнення трасування мереж, уточнення розрахунків стоків, пропонується виконати на подальших стадіях проєктування (стадії “Проєкт” і “Робоча документація”).

Дощова каналізація:

Для відведення поверхневих стоків з території проєктування, враховуючи рельєф місцевості, передбачається здійснювати відкритою водовідвідною системою. Відведення атмосферних вод від будівель забезпечується виконанням вертикального планування та вимощення.

Встановлення дощових приймачів передбачається з гідрозатвором.

Санітарна очистка:

Проектом передбачено організований збір твердих побутових відходів на господарських майданчиках розміщених при житловій вулиці на віддалі не 20.0м – 100.0 м від житлових будівель. В даний час на суміжній території відсутня планово-регулярна санітарна очистка.

Вивіз сміття з спеціально запроєктованих а в майбутньому облаштованих майданчиків передбачається 1 раз на добу спеціалізованим автотранспортом на полігон ТПВ смт. Шацьк для подальшої його утилізації, у відповідності з ухваленою схемою санітарної очистки населеного пункту, а на перспективу на районний полігон.

Теплопостачання:

Індивідуальне, згідно проекту будівництва.

Газопостачання:

Згідно технічних умов.

Електропостачання:

Електропостачання проєктованого об'єкту передбачається від проєктованої мережі від ЛЕП 0,4кВт з підключенням до існуючої електромережі.

Технічні рішення з електропостачання споживачів визначається окремим проектом відповідно до технічних умов.

На наступних стадіях необхідно розробити проєктну документацію.

Марка кабелів і їх січення визначаються на наступних стадіях проєктування у відповідності до проведених детальніших розрахунків та наданих технічних умов.

Зважаючи на державну політику в галузі енергозбереження, сучасні світові тенденції та постійне зростання цін на енергоресурси, при проєктуванні та будівництві об'єкту доцільно максимально повно використовувати сучасні вискоєфективні енергозберігаючі технології та матеріали, зокрема огорожуючи конструкції з мінімальним коефіцієнтом теплопровідності, сучасні альтернативні джерела енергії, інженерне обладнання з високим коефіцієнтом корисної дії, тощо.

Телефонізація, радіофікація та інтернет:

Система провідного мовлення є необхідною для житлового, громадського і виробничого сектору міст і населених пунктів в цілях цивільної оборони населення, оскільки МО має доступ до сповіщення населення виключно з державного провідного мовлення.

Пожежогашіння:

Для забезпечення пожежної безпеки проєктованої забудови містобудівною документацією передбачається використання існуючого пожежного депо, яке обслуговує населений пункт.

Згідно з вимогами ДБН А.3.1-5-2009 будівництво зовнішньої системи протипожежного водопроводу повинно бути передбачено на етапі підготовчих робіт будівництва об'єктів містобудування.

Витрати води на зовнішнє пожежогашіння та кількість одночасних пожеж прийнята згідно ДБН В.2.5-74:2013 і складе 10 л/с на 1 пожежу.

Розрахункова кількість одночасних пожеж – 1. Розрахунковий час гашіння пожежі – 3 години.

Протипожежне водопостачання при відсутності кільцевих мереж (початок забудови) може здійснюватися з річок і водойм. В цей же період проєктується збереження існуючих водозабірних споруд. Після закінчення будівництва централізованої системи водопостачання і водозабірних споруд, зовнішнє пожежогашіння здійснюватиметься від підземних пожежних гідрантів, встановлених на мережі кільцевого загально водопроводу та з відкритих водойм.

Техніко-економічні показники (загальні)

1. Площа земельної ділянки на яку розробляється детальний план території - 24,1536 Га;
2. Площа території в межах червоних ліній та твердого покриття - 3,3134 га;
3. Площа території лісогосподарської - 9,5614 га;
4. Площа території озеленення загального користування - 2,6440 га;
5. Площа існуючих актів земельних ділянок - 1,4450 га;
6. Площа твердого покриття - 0,3309 га;
7. Площа масиву для індивідуального дачного будівництва К-1 - 3,2993 га;
8. Площа масиву для індивідуального дачного будівництва К-2 - 6,5764 га;
9. Площа масиву для індивідуального дачного будівництва К-3 - 0,6119 га;
10. Площа охоронної зони каналу - 0,3561 га;
11. Площа охоронної зони від водонапірної вежі - 0,0804 га;

12. Коефіцієнти:

- території в межах червоних ліній та твердого покриття - 13,7 %;
- території лісогосподарської - 39,6 %;
- території озеленення загального користування - 10,1 %;
- існуючих актів земельних ділянок - 5,1 %;
- твердого покриття - 1,3 %;
- масиву для індивідуального дачного будівництва К-1 - 13,7 %;
- масиву для індивідуального дачного будівництва К-2 - 27,2 %;
- масиву для індивідуального дачного будівництва К-3 - 2,5 %;
- охоронної зони каналу - 1,5 %;
- охоронної зони від водонапірної вежі - 0,3 %;

Техніко-економічні показники масиву для індивідуального дачного будівництва К-1

1. Площа масиву для індивідуального дачного будівництва К-1 - 3,2993 Га;
2. Кількість ділянок для індивідуального дачного будівництва - 34 шт.
26 шт. - 0,0700 га; 7 шт. - 0,0800 га; 1 шт. - 0,0850 га;
3. Площа території для індивідуального дачного будівництва - 2,4650 га;
4. Площа території в межах червоних ліній та твердого покриття - 0,7313 га;
5. Площа твердого покриття - 0,0814 га;
6. Площа території озеленення загального користування - 0,0034 га;
7. Площа охоронної зони каналу - 0,0159 га;

8. Коефіцієнти:

- території для індивідуального дачного будівництва - 74,7 %;
- території в межах червоних ліній та твердого покриття - 22,2 %;
- твердого покриття - 2,5 %;
- території озеленення загального користування - 0,1 %;
- охоронної зони каналу - 0,5 %;

Техніко-економічні показники масиву для індивідуального дачного будівництва К-2

1. Площа масиву для індивідуального дачного будівництва К-2 - 6,5764 Га;
2. Кількість ділянок для індивідуального дачного будівництва - 68 шт. по 0,0700 га;
3. Кількість ділянок для громадської забудови - 1 шт. - 0,0580 га;
4. Площа території для індивідуального дачного будівництва - 4,7600 га;
5. Площа території в межах червоних ліній та твердого покриття - 1,6176 га;
6. Площа твердого покриття - 0,0327 га;
7. Площа території озеленення загального користування - 0,0795 га;

8. Коефіцієнти:

- громадська забудова - 0,9 %;
- території для індивідуального дачного будівництва - 72,4 %;
- території в межах червоних ліній та твердого покриття - 24,8 %;
- твердого покриття - 0,6 %;
- території озеленення загального користування - 1,2 %;

Техніко-економічні показники масиву для індивідуального дачного будівництва К-3

1. Площа масиву для індивідуального дачного будівництва К-3 - 0,6119 Га;
2. Кількість ділянок для індивідуального дачного будівництва - 4 шт.
1 - 0,0700 га; 1 - 0,0750 га; 2 - 0,0800 га;
3. Площа території для індивідуального дачного будівництва - 0,3050 га;
4. Площа території в межах червоних ліній та твердого покриття - 0,2519 га;
5. Площа території озеленення загального користування - 0,0540 га;
6. Площа охоронної зони каналу - 0,0020 га;

7. Коефіцієнти:

- території для індивідуального дачного будівництва - 49,8 %;
- території в межах червоних ліній та твердого покриття - 41,1 %;

- території озеленення загального користування - 8,8 %;
- охоронної зони каналу - 0,3 %;

При проектуванні об'єктів, черговість будівництва і проектні рішення можуть уточнюватись і доповнюватись, але за умови дотримання діючих нормативних вимог.

Примітка: величини площ наведені попередньо і уточнюються при розробці проекту відведення земельної ділянки та робочого проекту будівництва об'єкту.

Характеристика оцінки впливу на довкілля планової діяльності

Значного негативного впливу під час планованої діяльності на компоненти навколишнього середовища та здоров'я населення не передбачається.

Заплановані об'єкти не відносяться до категорії видів планованої діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля та підлягатимуть оцінці впливу на довкілля.

Оцінка ймовірного впливу проекту ДДП на складові довкілля була здійснена відповідно до контрольного переліку (табл. 4.1)

Табл. 4.1 – Ймовірний екологічний вплив на складові довкілля

№	Чи може реалізація планованої діяльності спричинити:	Очікування впливу			Пом'якшення існуючої ситуації
		Так	Ймовірно	Ні	
Повітря					
1.	Збільшення викидів Забруднюючих речовин від стаціонарних джерел?			+	
2.	Збільшення викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел?	+			
3.	Погіршення якості атмосферного повітря?			+	
4.	Появу джерел неприємних запахів?			+	
5.	Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи регіональні зміни клімату?			+	
Водні ресурси					
6.	Збільшення обсягів скидів у поверхневі води?		+		

7.	Будь-які зміни якості поверхневих вод (зокрема таких показників як температура, розчинений кисень, прозорість, але не обмежуючись ними)?			+	
8.	Збільшення скидання шахтних і кар'єрних вод у водні об'єкти?			+	
9.	Значне зменшення кількості вод, що використовуються для водопостачання населенню?			+	
10.	Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очистки стічних вод?	+			+
11.	Появу загроз для людей і матеріальних об'єктів, пов'язаних з водою (зокрема таких, як паводки або підтоплення)?			+	
12.	Зміни напрямів і швидкості течії поверхневих вод або зміни обсягів води будь-якого поверхневого водного об'єкту?			+	
13.	Порушення гідрологічного та гідохімічного режиму малих річок регіону?			+	
14.	Зміни напрямку або швидкості потоків підземних вод?			+	
15.	Зміни обсягів підземних вод (шляхом відбору чи скидів або шляхом порушення водоносних горизонтів)?			+	
16.	Забруднення підземних водоносних горизонтів?			+	

Відходи					
17.	Збільшення кількості утворюваних твердих побутових відходів?	+			+
18.	Збільшення кількості утворюваних чи накопичених промислових відходів IV класу небезпеки?			+	
19.	Збільшення кількості Відходів I-III класу небезпеки?			+	
20.	Спорудження еколого-небезпечних об'єктів поводження з відходами?			+	
21.	Утворення або накопичення радіоактивних відходів?			+	
Земельні ресурси					
22.	Порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару?	+			
23.	Будь-яке посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів?			+	
24.	Зміни в топографії або в характеристиках рельєфу?		+		
25.	Появу таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози через нестабільність літогенної основи або зміни геологічної структури?			+	
26.	Суттєві зміни в структурі земельного фонду, чинній або планованій практиці використання земель?			+	
27.	Виникнення конфліктів між ухваленнями цілями документа державного планування та цілями місцевих громад?			+	

Біорізноманіття та рекреація					
28.	Негативний вплив на об'єкти природно-заповідного фонду (зменшення площ, початок небезпечної діяльності у безпосередній близькості або на їх території тощо)?			+	
29.	Зміни у кількості видів рослин або тварин, їхній чисельності або територіальному представництві?			+	
30.	Збільшення площ зернових культур або сільськогосподарських угідь в цілому?			+	
31.	Порушення або деградацію середовищ існування диких видів тварин?			+	
32.	Будь-який вплив на кількість і якість наявних рекреаційних можливостей?			+	
33.	Будь-який вплив на наявні об'єкти історико-культурної спадщини?			+	
34.	Інші негативні впливи на естетичні показники об'єктів довкілля (перепони для публічного огляду мальовничих краєвидів, появу естетично прийнятих місць, руйнування пам'ятників природи тощо)?			+	

Населення та інфраструктура					
35.	Зміни в локалізації, розміщенні, щільності, та зростанні кількості населення ?	+			

36.	Вплив на нинішній стан забезпечення житлом або виникнення нових потреб у житлі?	+			
37.	Вплив на нинішню транспортну систему? Зміни в структурі транспортних потоків?	+			
38.	Необхідність будівництва нових об'єктів для забезпечення транспортних сполучень?		+		
39.	Потреби нових або суттєвий вплив на наявні комунальні послуги?		+		
40.	Появу будь-яких реальних або потенційних загроз для здоров'я людей?			+	
Екологічне управління та моніторинг					
41.	Послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки?			+	
42.	Погіршення екологічного моніторингу?			+	
43.	Усунення наявних механізмів впливу органів місцевого самоврядування на процеси техногенного навантаження?			+	
44.	Стимулювання розвитку екологічно небезпечних галузей виробництва?			+	

Інше					
45.	Підвищення рівня використання будь-якого виду природних ресурсів?		+		
46.	Суттєве вилучення будь-якого невідновлюваного ресурсу?			+	
47.	Збільшення споживання обсягів палива або енергії?	+			

48.	Суттєве порушення якості природного середовища?			+	
49.	Появу можливостей досягнення короткотермінових цілей, які ускладнюватимуть досягнення довготривалих цілей у майбутньому?			+	
50.	Такі впливи на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть значними, але у сукупності можуть викликати значний негативний екологічний ефект, що матиме значний негативний прямий або опосередкований вплив на добробут людей?			+	

Висновки відповідно до оцінки ймовірного екологічного впливу за видами та кількістю очікуваних відходів, викидів (скидів), забруднення водного, повітряного, ґрунтового середовищ, шумового, вібраційного, світлового, теплового та радіаційного забруднення, в результаті виконання підготовчих і будівельних робіт та провадження планованої діяльності наведено у табл. 4.2.

Табл. 4.2.

Оцінка за видами та кількістю очікуваних ризиків впливу

Сфери охорони довкілля	Можливі наслідки виконання ДДП
Атмосферне повітря	Проведення будівельних робіт, пересування техніки спричинятимуть викиди забруднювальних речовин: оксид та діоксид азоту; оксид та діоксид вуглецю; речовини у вигляді суспендованих твердих частинок. Дані речовини будуть утворюватися в незначних кількостях без перевищень норм ГДК.
Водне середовище	Водопостачання передбачається від проєктованої водонапірної вежі та проєктного господарського питного водопроводу. Проєктована мережа госппобутової каналізації проєктується самотісна, труби і колодязі рекомендуються з полімерних матеріалів, які унеможливають інфільтрацію і ексфільтрацію стоків у ґрунт. Незначний ризик забруднення підземних вод внаслідок випадкового проливу пального та мастила.

Ґрунтове середовище	При будівництві об'єктів потенційним впливом буде тимчасове складування будівельних відходів та залишків матеріалів. Порушення ґрунтового покриву може відбуватись під час будівництва та руху транспортних засобів. Потенційними джерелами забруднення ґрунту під час проведення будівельних робіт є просипи сипучих матеріалів при розвантажувально-навантажувальних та перевантажувальних роботах, випадкові проливи бітуму, дизельного палива, емульсії або асфальтобетонної суміші. Проектована мережа госппобутової каналізації проектується самопливна, труби і колодязі рекомендуються з полімерних матеріалів, які унеможливають інфільтрацію і ексфільтрацію стоків у ґрунт. Потенційними джерелами забруднення ґрунтового середовища при функціонуванні масиву індивідуального дачного будівництва є випадкові проливи пального та мастила.
Рослинний та тваринний світ	Розміщення масиву індивідуального дачного будівництва не порушить сформоване середовище проживання тварин. Можливим впливом буде порушення рослинного покриву в межах території будівництва.
Акустичний вплив	Шумове забруднення в період будівельних робіт буде спричинене роботою будівельної техніки та матиме тимчасовий характер. Після розміщення масиву індивідуального дачного будівництва шумове забруднення створюватиметься тільки внаслідок проїзду транспорту.
Геологічне середовище	Вплив буде здійснюватися при розробці будівельного майданчика, влаштуванні фундаментів будівель.
Світлове, теплове та радіаційне забруднення	Світлового та радіаційного забруднення не очікується.

Отже, найбільший вплив на атмосферне повітря буде спостерігатись при проведенні будівельних робіт, можливим ризиком буде тимчасове забруднення атмосферного повітря відпрацьованими газами автотранспорту, будівельної техніки та зварювальними аерозолями.

Викиди в атмосферне повітря при будівельних роботах класифікуються як неорганізовані джерела викидів, які будуть існувати тільки на період будівництва. Серед забруднювальних речовин можливі викиди таких: діоксид вуглецю, діоксид азоту, діоксид сірки, пил, сажа. При зварюванні в атмосферне повітря виділяються забруднювальні речовини: заліза оксид, марганець та його з'єднання, хром шестивалентний, азоту оксид, вуглецю оксид. Перевищень значень ГДК у атмосферному повітрі при провадженні будівельно-монтажних робіт та планової діяльності не буде спостерігатись.

Основними джерелами забруднення атмосферного повітря при провадженні планової діяльності масиву індивідуального дачного будівництва виступатимуть транспортні засоби.

Змін мікроклімату в результаті планованої діяльності масиву індивідуального дачного будівництва не очікується, оскільки в результаті проєктних рішень відсутні значні виділення теплоти, інертних газів, вологи. Особливості кліматичних умов, які сприяють зростанню інтенсивності впливів планованої діяльності на навколишнє середовище, відсутні.

Вплив на водне середовище не передбачається, оскільки проєктом інженерне забезпечення передбачається:

- водопостачання передбачається від проєктованої водонапірної вежі та проєктного господарського питного водопроводу;
- проєктована мережа госппобутової каналізації проєктується самопливна, труби і колодязі рекомендуються з полімерних матеріалів, які унеможливають інфільтрацію і ексфільтрацію стоків у ґрунт.

При виконанні проєктних рішень детального плану території негативний вплив на ґрунти обмежується лише невеликими змінами, такими як видалення верхнього шару ґрунту та іншими, незначними порушеннями ґрунту, що пов'язані з будівельними роботами. Знятий верхній потенційно-родючий шар ґрунту буде використовуватися для благоустрою та озеленення майданчика, прилеглої території. Проєкт не передбачає широкомасштабних земляних робіт або виймання ґрунту. Тому можливість ерозії невелика. Ризик ерозії ґрунтів вважається дуже низьким завдяки топографічним особливостям території. Освоєння частини ділянок потребуватиме комплексної інженерної підготовки території.

Будівельні відходи збиратимуться у відповідні контейнери, які по мірі накопичення будуть вивозитись спеціалізованим автотранспортом. Утримання території масиву індивідуального дачного будівництва та місць видалення відходів з контейнерами відповідає вимогам ДСанПіН 145-11 (457/19195) «Державні санітарні норми і правила утримання територій населених місць».

Потенційними джерелами забруднення ґрунту під час проведення будівельних робіт та планової діяльності масиву індивідуального дачного будівництва є просипи сипучих матеріалів при розвантажувально-навантажувальних та перевантажувальних роботах, випадкові проливи бітуму, дизельного палива, емульсії або асфальтобетонної суміші.

Будівельні роботи можуть спричиняти незначне підвищення шумових рівнів. Такий вплив буде мати тимчасовий локальний характер і не призведе до значного шумового та вібраційного забруднення.

Шумовий вплив при експлуатації буде створюватись внаслідок проїзду транспорту. Перевищень допустимих норм не очікується. Додаткового світлового та теплового забруднення від планової діяльності не передбачаються.

Вплив на рослинний покрив можливий внаслідок механічних порушень території в зоні проведення будівельних робіт, порушень ґрунтового покриву, а також витоптування рослинного покриву на прилеглих до будівництва територіях.

В зоні проєктованих ділянок території з природоохоронним статусом відсутні. Зважаючи на географічне положення ділянок, транскордонні наслідки реалізації планової діяльності для довкілля транскордонних територій, у тому числі здоров'я населення, не очікуються.

Негативного впливу на умови життєдіяльності місцевого населення та його здоров'я не передбачається.

5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування

При реалізації документу державного планування необхідно дотримуватись норм і правил охорони навколишнього природного середовища і вимог екологічної безпеки, в тому числі вимог Закону України «Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення», Закону України «Про благоустрій населених пунктів», Закону України «Про охорону земель», Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», Закону України «Про охорону атмосферного повітря» тощо.

Відповідно до Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» та нормативно-правової бази України документ державного планування повинен враховувати ряд зобов'язань:

- просторово-планувальними рішеннями забезпечити дотримання нормативних санітарно-захисних зон, санітарних розривів згідно вимог Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів ДСП № 173-96, протипожежних відстаней, охоронних зон навколо (вздовж) об'єктів транспорту, зв'язку, енергетичної системи, інженерних комунікацій тощо згідно вимог чинного законодавства;

- пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість додержання екологічних стандартів, нормативів та лімітів використання природних ресурсів;

- виконання ряду заходів, що гарантують екологічну безпеку середовища для життя і здоров'я людей, а також запобіжний характер заходів щодо охорони навколишнього природного середовища;

- забезпечення процедури ОВД для об'єктів, розташованих в межах території населеного пункту, і щодо яких законодавством передбачена така процедура у відповідності до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля»;

- проєктне спрямування на збереження просторової та видової різноманітності та цілісності природних об'єктів і комплексів;
- узгодження екологічних, економічних та соціальних інтересів суспільства на основі поєднання міждисциплінарних знань екологічних, соціальних, природничих і технічних наук та прогнозування стану навколишнього природного середовища;
- забезпечення загальної доступності матеріалів детального плану території та самого звіту СЕО відповідно до вимог Закону України «Про доступ до публічної інформації»;
- надання інформації щодо обґрунтованого нормування впливу планової діяльності на навколишнє природне середовище;
- оцінка ступеню антропогенної змінності територій, сукупної дії факторів, що негативно впливають на екологічну ситуацію;
- використання отриманих висновків моніторингу та комплексу охоронних заходів об'єкту для виконання можливостей факторів позитивного впливу на охорону довкілля;
- забезпечення території планово-регулярною санітарною очисткою із запровадженням системи роздільного збирання відходів у відповідності до «Методики роздільного збирання побутових відходів», затвердженої наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 01.08.2011 №133;
- видалення зелених насаджень здійснювати з урахуванням вимог Порядку видалення дерев, кущів, газонів і квітників у населених пунктах, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 01.08.2006 №1045;
- здійснення повноцінної компенсаційної висадки зелених насаджень, які підлягатимуть видаленню згідно з вимогами ст. 28 Закону України «Про благоустрій населених пунктів»;
- при плануванні та виконанні озеленення дотримуватися вимог ДБН Б.2.2- 5:2011, Правил утримання зелених насаджень у населених пунктах України, затверджених наказом Міністерства будівництва, архітектури та житловокомунального господарства України від 10.04.2006 № 105.

Основні зобов'язання у сфері охорони довкілля стосуються заходів щодо охорони земельних ресурсів, лісів, повітряного, водного та ґрунтового середовища.

Охорона та оздоровлення навколишнього природного середовища забезпечується комплексом захисних заходів, в основі яких покладена система державних законодавчих актів та регламентація планування, забудови і благоустрою населених пунктів.

Зобов'язання у сфері охорони довкілля передбачають благоустрій території на якій планується будівництво дачного масиву.

Допустимі види використання території повинні відповідати нормам ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій», ДСП-173 «Державні

санітарні правила планування та забудови населених пунктів», затверджених МОЗ України наказом № 173 від 19.06.1996 р., ДСТУ-Н Б Б.1.1- 8:2009.

Переважні види забудови та іншого використання земельних ділянок:

- садові будинки;
- сади, городи;
- вирощування сільськогосподарських культур: овочів, фруктів, квітів.

Супутні види забудови та іншого використання:

- господарські будівлі для зберігання садового інвентаря, городньої продукції і інш.;
- надвірні вбиральні;
- приміщення для охорони колективних садів;
- майданчики для сміттєзбірників;
- громадські резервуари для зберігання води;
- протипожежні водоймища;
- парковки (в межах особистих земельних ділянок без порушення принципів добросусідства);
- відкриті тимчасові автостоянки.

Допустимі види забудови та іншого використання земельних ділянок:

- дачні будинки;
- будівлі для утримання дрібних домашніх тварин (собак, кроликів, кіз та інших) і птиці;
- індивідуальні лазні;
- теплиці;
- оранжереї;
- будівлі для заняття індивідуальною трудовою діяльністю (без порушення принципів добросусідства);
- водозабори;
- ємкості для зберігання води на індивідуальній ділянці;
- кіоски, ятки, тимчасові павільйони торгівлі і обслуговування.

Містобудівні заходи забезпечують охорону природного середовища за рахунок раціонального функціонального зонування території, створення санітарно-захисних зон, визначення територій природно-заповідного фонду, забезпечення екологічного балансу природно-ландшафтних та урбанізованих територій.

Конкретні заходи щодо захисту атмосферного, водного та ґрунтового середовища вживаються відповідно до специфіки окремих джерел забруднення.

6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо-, та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності – 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків;

Згідно «Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування» затверджених Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.01.2011 №29) наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення – будь-які ймовірні наслідки для флори, фауни, біорізноманіття, ґрунту, клімату, повітря, води, ландшафту (включаючи техногенного), природних територій та об'єктів, безпеки життєдіяльності населення та його здоров'я, матеріальних активів, об'єктів культурної спадщини та взаємодія цих факторів.

За походженням екологічний вплив може бути первинним, тобто безпосередньо пов'язаним з впливом проєкту на екосистему (забруднення атмосфери при будівництві та експлуатації продуктами згорання природного газу) і вторинним, що є наслідком первинних змін в екосистемі (можливе збільшення бронхолегеневих захворювань серед населення).

Під кумулятивним впливом розуміється сукупність впливів від реалізації планованої діяльності та інших, що існують або плануються в найближчому майбутньому видів антропогенної діяльності, які можуть призвести до значних негативних або позитивних впливів на навколишнє середовище або соціально - економічні умови. Кумулятивні наслідки – нагромадження в організмах людей, тварин, рослин отрути різних речовин внаслідок тривалого їх використання.

Кумулятивні ефекти можуть виникати з незначних за своїми окремими діями факторів, які впливають одночасно протягом тривалого періоду часу поступово накопичуючись, підсумовуючись можуть викликати значні наслідки. Акумуляція впливів відбувається в тому випадку, коли антропогенний вплив або інші фізичні або хімічні впливи на екосистему протягом часу перевершують можливість їх асиміляції або трансформації.

Виконання детального плану території значного негативного впливу на довкілля та здоров'я населення не передбачає. В результаті реалізації проєкту для повітряного, геологічного середовища, ландшафту, ґрунту, водного середовища, флори та фауни не передбачається значного негативного впливу.

Детальну оцінку кумулятивного впливу можна буде здійснити на подальших етапах проєктування на основі моніторингових даних, отриманих вже під час експлуатації проєктованих об'єктів. Вихлопні гази двигунів автомобілів є джерелами бенз(а)пірену, який має канцерогенні властивості і здатність до накопичення в організмі людини та навколишньому природному середовищі. Але ймовірність того, що планована діяльність буде мати кумулятивний характер впливу на довкілля та здоров'я населення є незначною, оскільки ризики накопичення шкідливого ефекту від

багаторазового впливу забруднювачів від проєктованих об'єктів по всій території відсутні.

Синергічні наслідки – сумарний ефект, який полягає у тому, що при взаємодії двох або більше факторів їх дія суттєво переважає дію кожного окремого компоненту. Накопичені токсикологічними дослідженнями дані свідчать про те, що в більшості випадків одночасна присутність декількох шкідливих хімічних речовин у компоненті довкілля чи організмі людини в комбінації діють за типом сумації, тобто дія їх додається. Для масиву індивідуальної дачної забудови ефект сумації шкідливого впливу не встановлений.

Короткострокові наслідки будуть проявлятися внаслідок будівництва проєктованих будівель та споруд і полягатимуть в накопиченні будівельних відходів, забрудненні атмосферного повітря будівельними роботами. Під час будівництва основним впливом на атмосферу є її запилення та забруднення викидами автотранспорту. Проте їх кількість і короткочасність впливу не здатні змінити мікроклімат проєктованої території. Вплив викидів на довкілля від транспорту, будівельних машин і зварювальних апаратів має тимчасовий характер тільки в період ведення будівельно-монтажних робіт.

Середньострокові та довгострокові наслідки (1, 3-5, 10-15 років) можуть проявлятися у разі зміни клімату, мікроклімату, зміни в екосистемах внаслідок потрапляння забруднюючих речовин в атмосферне повітря, ґрунти і водні об'єкти. Впливів на мікроклімат та клімат від масиву індивідуальної дачної забудови не очікується.

Тимчасові наслідки – при виконанні підготовчих та будівельних робіт вплив на компоненти навколишнього середовища матиме короткочасний та локальний характер (викиди при роботі вантажного транспорту та спецтехніки, при здійсненні зварювальних робіт, земельних робіт; утворення твердих побутових відходів, будівельних відходів; порушення, переміщення ґрунту, можливе забруднення ґрунту нафтопродуктами).

Постійні наслідки – викиди від автотранспорту, утворення твердих побутових відходів.

Значного негативного впливу при розміщенні масиву індивідуальної дачної забудови на довкілля та здоров'я населення не передбачається.

7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування;

З метою охорони навколишнього природного середовища у даному детальному плані території передбачено виконати ряд планувальних та технічних заходів. Комплекс заходів з запобігання наслідків повинен бути виконаний через дію законів України щодо екологічного стану та санітарно-епідеміологічного контролю території та виконання заходів, передбачених державними, обласними, районними цільовими програмами щодо охорони навколишнього середовища.

Зважаючи на державну політику в галузі енергозбереження, забезпечення екологічної безпеки, раціонального використання природних ресурсів, при будівництві об'єктів доцільно максимально повно використовувати сучасні високоефективні енергозберігаючі технології та матеріали, інженерне обладнання з високим коефіцієнтом корисної дії тощо.

Запропоновані заходи складаються з тих, що були визначені в процесі розроблення проєкту містобудівної документації і рекомендацій, що виникли в результаті виконання СЕО.

Охорона повітряного середовища

Вплив на атмосферне повітря буде існувати в період будівництва об'єктів. При функціонуванні масиву індивідуального дачного будівництва вплив на атмосферне повітря буде незначним і переважно від автомобільного транспорту.

Для здійснення будівельних робіт (в активний період будівництва) застосовується будівельна техніка (автомобільний кран, екскаватори; бульдозери; автокрани та інша техніка), яка здійснює тимчасовий негативний вплив на атмосферне повітря.

Вся будівельна техніка та автомобілі працюють на дизельному паливі, що забезпечує зменшення витрат палива – в середньому на 35-50% порівняно з бензиновими двигунами (викиди шкідливих речовин кг на 1000 л (дизельні/бензинові двигуни): CO – 25/200; CxHx – 8/25; NOx – 36/20); сумарна кількість токсичних речовин, що виділяється під час роботи дизеля, практично у 2,5 рази менша, ніж у бензинового двигуна. Тому заходи, щодо охорони атмосферного повітря повинні бути спрямовані на:

- недопущення викидів в атмосферу повітря, вилученого загальною обмінною вентиляцією, яке вміщує шкідливі або неприємні запахи, речовини через зосереджені пристрої або через розосереджені пристрої;
- контроль за точним дотриманням технології провадження будівельних робіт;
- виключення роботи машин та механізмів на холостому ході;
- використання серійного технологічного обладнання з двигунами внутрішнього згорання, що мають відповідні сертифікати щодо викидів шкідливих газів;
- дотримання технологічного регламенту, вимог пожежної безпеки;
- підтримка повної технічної готовності обладнання;
- збереження обладнання в справному експлуатаційному стані;
- збереження території та під'їзних шляхів у необхідному експлуатаційному стані;
- влаштування тимчасових внутрішньо майданчикових доріг, по можливості, використовуючи існуючі дороги для зменшення утворення пилу.

Охорона водного середовища

При будівництві та експлуатації об'єктів масиву дачної забудови повинні бути передбачені наступні заходи:

- влаштування будівельного майданчику з твердим покриттям та оснащення робочих місць інвентарними контейнерами для збирання побутових та будівельних відходів;
- не допускати потрапляння нафтопродуктів у ґрунти, зливання паливно-мастильних матеріалів в спеціально відведені та обладнані місця;
- передбачити очищення дощових вод від паливно-мастильних речовин;
- налагодження сучасної системи дощового каналізування;
- облаштування ділянок водопровідних споруд;
- прокладка зовнішніх та внутрішніх комунікацій з урахуванням запобігання можливості витоку води з них у ґрунт і забезпеченням контролю комунікацій, їх ремонту, скидання аварійних вод;
- влаштування щільного дорожнього покриття, що запобігає фільтрації забруднених нафтопродуктами поверхневих вод у ґрунт.

Охорона ґрунтового середовища

З метою забезпечення нормативного стану земельних ресурсів та ґрунтового середовища в період виконання проєктних рішень детального плану території передбачаються такі заходи:

- обов'язкове дотримання меж території, відведеної для будівництва;
- складування рослинного ґрунту на спеціально відведених майданчиках з наступним використанням його при рекультивації, відновленні благоустрою;
- вертикальне планування будівельного майданчика;
- забезпечення розміщення будівельних матеріалів на спеціально відведеній ділянці з твердим покриттям;
- контроль за роботою інженерного обладнання, механізмів і транспортних засобів, своєчасний ремонт, недопущення роботи несправних механізмів;
- заправка техніки лише закритим способом – автозаправниками;
- не допускати потрапляння нафтопродуктів у ґрунтове середовище;
- забороняється спалювання всіх видів горючих відходів на території будівельного майданчика;
- проведення геохімічного обстеження території та, при необхідності, проведення санації забруднених ділянок;
- запровадження регулярного санітарного очищення території;
- дотримання вимог щодо санітарного очищення території;
- проведення рекультивації порушених ділянок.

Шумозахисні заходи:

- використання сучасного низько-шумного технологічного та енергетичного обладнання;
- забезпечення акустичного режиму та озеленення території.

Заходи щодо охорони праці та пожежної безпеки:

- суворе дотримання правил охорони праці та техніки безпеки відповідно до Закону України «Про охорону праці», пожежної безпеки відповідно до Закону України «Про пожежну безпеку» та Правил техніки безпеки в Україні;

- дотримання трудової і виробничої дисципліни, правил техніки безпеки на робочих місцях;

- оснащення будівель первинними засобами пожежогасіння та пожежним інвентарем.

З метою охорони рослинного покриву при виконанні проєктних рішень, проєктом необхідно передбачити:

- максимальне збереження зелених насаджень, які мають задовільний та хороший стан;

- огороження дерев'яними коробами дерев, що залишаються в межах забудови з метою збереження їх від пошкоджень та створення сприятливих умов для їх життєдіяльності;

- висадку дерев, чагарників, улаштування газонів.

При дотриманні всіх правил експлуатації та будівництва об'єктів вплив на навколишнє середовище буде мінімальний.

8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка;

У контексті стратегічної екологічної оцінки містобудівної документації «Детальний план території щодо розміщення масиву для індивідуального дачного будівництва на земельних ділянках за межами населеного пункту смт.Шацьк на території Шацької селищної ради Шацького району Волинської області» були прийняті наступні перспективи для вивчення наявних альтернатив та їх впливу на навколишнє середовище:

Альтернатива 1.

Проєктом потрібно передбачити застосування найкращих сучасних технологій та практик, врахувати містобудівні обмеження та особливості району розташування.

Альтернатива 2 (нульова альтернатива).

Відмова від реалізації проєкту не призведе до змін стану компонентів довкілля та соціально-економічних показників планової території, проте, ускладнить подальший сталий розвиток території селищної ради.

Згідно рішення схеми планування території Шацької селищної ради територія, що розробляється належить до території рекреаційного призначення, чим і обумовлено вибір ділянки для проєктування масиву індивідуального дачного будівництва.

Під час підготовки звіту стратегічної екологічної оцінки визначено доцільність і прийнятність проєктних рішень детального плану та

обґрунтування заходів щодо охорони атмосферного повітря, водного та ґрунтового середовища, заходів щодо охорони праці та пожежної безпеки, ландшафтно-планувальних заходів з метою забезпечення охорони навколишнього середовища, надано прогноз впливу на оточуюче середовище з урахуванням природних, соціальних та техногенних умов в період будівництва та функціонування будівель і споруд.

Основним критерієм під час стратегічної екологічної оцінки проєкту містобудівної документації є її відповідність державним будівельним нормам, санітарним нормам і правилам України, законодавству в сфері охорони навколишнього природного середовища.

При здійсненні стратегічної екологічної оцінки було проаналізовано в регіональному плані природні умови території, яка межує з ділянками розміщення масиву індивідуального дачного будівництва, включаючи характеристику кліматичних умов, поверхневих водних систем, ландшафтів (рельєф, родючі ґрунти, рослинність та ін.), гідрогеологічні особливості території та інших компонентів природного середовища; розглянуто природні ресурси з обмеженим режимом їх використання, в тому числі водоспоживання та водовідведення, забруднення атмосферного середовища; оцінено можливі зміни в природних та антропогенних екосистемах; проаналізовано склад ґрунтів, рівні залягання підземних вод; розглянуто способи ліквідації наслідків.

Основні проблеми здійснення СЕО:

- відсутність або обмежений доступ до розрізнених даних на рівні населеного пункту з основних проблемних питань (охорона довкілля, охорона здоров'я тощо) через розділені між собою загальнонаціональних, загальноміських та районних систем збору статистичних даних та даних органів охорони довкілля, охорони здоров'я;
- інституційні та організаційні труднощі;
- недостатність відомостей щодо інвестиційних намірів будівництва в межах території ДПТ;
- відсутність на даному етапі вихідних даних для характеристики прогнозного забруднення довкілля, зокрема щодо викидів забруднюючих речовин, що унеможлиблює виконання орієнтовних кількісних характеристик по певним напрямкам діяльності.

9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення;

Згідно з проведеною оцінкою впливів на довкілля визначено, що під час провадження планової діяльності передбачається незначний вплив на повітряне середовище та шумове навантаження спричинене роботою транспорту.

Враховуючи вище визначені результати оцінки впливів передбачається програма моніторингу та контролю щодо впливів на довкілля під час

проведення планової діяльності для моніторингу та контролю допустимих впливів.

Загальною метою моніторингу екологічних та соціальних аспектів даного документу державного планування є забезпечення того, що всі заходи пом'якшення та мінімізації впливів та наслідків успішно втілюються та є ефективними і достатніми.

При здійсненні моніторингу основну увагу належить приділяти заходам передбаченим в сфері охорони навколишнього природного середовища. Виконання ряду планувальних і технічних заходів, визначених в проекті детального плану території, а також заходів, передбачених цільовими регіональними програмами в сфері охорони навколишнього природного середовища є обов'язковою умовою для досягнення стійкості природного середовища до антропогенних навантажень та забезпечення сприятливих санітарно-гігієнічних умов проживання населення.

Комплекс заходів, передбачених для здійснення моніторингу та покращення стану довкілля у тому числі здоров'я населення представлений в регіональних програмах, що були прийняті Волинською обласною радою.

На території Волинської області були затверджені такі регіональні програми:

- Регіональна екологічна програма «Екологія – 2015 та прогноз до 2020 року»;
- Регіональна програма «Питна вода Волинської області» на 2012-2020 роки;
- Програма поводження з твердими побутовими відходами у Волинській області на 2018-2021 роки;
- Регіональна екологічна програма «Екологія 2016 – 2020»;
- Стратегія розвитку Волинської області на період до 2020 року

При проведенні моніторингу за реалізацією рішень проекту містобудівної документації необхідно аналізувати відхилення фактичних показників чисельності населення від проектних на поточний період, здійснювати контроль за відповідністю реальних обсягів будівництва, розвитку озелених територій проектним рішенням.

Замовник у межах своєї компетенції організовує моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, один раз на рік оприлюднює його результати на своєму офіційному веб-сайті у мережі інтернет та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів для їх усунення.

Екологічний та соціальний моніторинг об'єктів буде здійснюватися з метою забезпечення неухильного дотримання вимог законодавства під час будівництва і експлуатації та втілення всіх заходів щодо мінімізації ймовірних впливів та наслідків на навколишнє природне та соціальне середовище.

Програма екологічного моніторингу буде працювати під час будівництва та експлуатації об'єктів (масиву індивідуального дачного будівництва). Вона складається із переліку дій та заходів, кожний із яких має певну мету та ключові індикатори та критерії для оцінки. Постійний моніторинг буде здійснюватися під час всього життєвого циклу масиву індивідуального дачного будівництва.

Моніторинг включає, але не обмежується наступними етапами:

- вибір параметрів навколишнього природного та соціального середовища для певних аспектів;
- встановлення ключових параметрів моніторингу;
- візуальний огляд;
- регулярний відбір зразків/проб та їх дослідження;
- аналіз інформації, що була отримана під час моніторингу та за необхідності розробка комплексу заходів, що усувають або максимально пом'якшують вплив об'єкту на навколишнє природне та соціальне середовище.

Зовнішній моніторинг та оцінка передбачає виконання зовнішнього моніторингу об'єкту силами органів державного нагляду (територіальні органи Державної екологічної інспекції України, Держпродспоживслужби України та Держпраці), місцевого самоврядування та місцевих громадських об'єднань, представниками кредиторів та інвесторів, в т.ч. залученими аудиторськими компаніями. Органи державного нагляду здійснюватимуть моніторинг та контроль шляхом проведення планових та позапланових перевірок із залученням інших зацікавлених сторін.

Моніторинг базується на розгляді обмеженого числа пріоритетних показників за кожним зі стратегічних напрямів і аналізі досягнення запланованих результатів (табл. 9.1).

Табл.9.1.–Екологічні індикатори для моніторингу виконання ДПТ

№	Індикатор
1	Обсяги викидів забруднювальних речовин в атмосферне повітря від стаціонарних і пересувних джерел
2	Індекс забруднення атмосфери
3	Обсяги використання питної води
4	Обсяги утворення побутових відходів
5	Рівень благоустрою та озелення території
6	Стан ґрунтового покриття на території

Результати моніторингу мають бути доступними для органів влади та громадськості. Моніторинг може бути використаний для:

- порівняння очікуваних і фактичних наслідків, що дозволяє отримати інформацію про реалізацію плану;
- отримання інформації, яка може бути використана для поліпшення майбутніх оцінок (моніторинг як інструмент контролю якості CEO);
- перевірки дотримання екологічних вимог, встановлених відповідними органами влади;

- перевірки того, що план виконується відповідно до затвердженого документа, включаючи передбачені заходи із запобігання, скорочення або пом'якшення несприятливих наслідків.

Моніторинг повинен відбуватись на декількох рівнях та передбачати можливі екологічні загрози та/або виявляти під час його здійснення впливи, що не були передбачені раніше.

10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності).

Даний розділ не розглядається, адже виконання містобудівної документації «Детальний план території щодо розміщення масиву для індивідуального дачного будівництва на земельних ділянках за межами населеного пункту смт.Шацьк на території Шацької селищної ради Шацького району Волинської області» не матиме суттєвого впливу на довкілля, територіально ця ділянка розташована на відстані більше 7 км від межі сусідніх держав.

11. Резюме нетехнічного характеру інформації.

Метою стратегічної екологічної оцінки Детального плану території щодо розміщення масиву для індивідуального дачного будівництва на земельних ділянках за межами населеного пункту смт.Шацьк на території Шацької селищної ради Шацького району Волинської області є необхідність оцінювання наслідків виконання документів державного планування, сприяння сталому розвитку шляхом забезпечення охорони навколишнього середовища, безпеки життєдіяльності та охорони здоров'я населення, а також інтегрування екологічних вимог під час розроблення та затвердження документів державного планування з врахуванням сучасного стану території, деталізації архітектурно-планувальних рішень раніше розробленої містобудівної документації.

Проект розроблений на замовлення Шацької селищної ради Волинської області згідно розпорядження Шацької районної державної адміністрації №325 від 28 жовтня 2016 року.

Територія детального плану знаходиться в західній частині за межами населеного пункту смт.Шацьк на території Шацької селищної. З заходу, півночі та сходу знаходиться лісогосподарська територія. Із півдня розміщується територія рекреаційного призначення (рис.1).

- нормативні побутові, санітарні та пожежні розриви;
- 1-й пояс зони санітарної охорони від водонапірної башти - 15м;
- проєктовані червоні лінії;
- охоронні зони інженерних мереж.

Архітектурно-планувальне та об'ємно-функціональне вирішення проєкту детального плану території щодо розміщення масиву для індивідуального дачного будівництва на земельних ділянках за межами населеного пункту смт. Шацьк на території Шацької селищної ради Шацького району Волинської області виконано з врахуванням вимог ДБН Б.2.4-1-94 Планування і забудова сільських поселень, ДБН Б.2.2-12:2019 "Планування та забудова територій".

Планувальна організація території забудови передбачає її функціональне зонування, виходячи з вимог схеми планування території Шацької селищної ради, а також зумовленою ситуацією, що склалася, санітарно-гігієнічними, охоронними, протипожежними, технологічними вимогами та вулично-дорожньою мережею.

Згідно з ДСТУ – Н Б Б.1.1-12:2011 дану територію можна віднести до наступних зон:

Р-4 – рекреаційні зони обмеженого користування (дачні, колективні сади);

ТР-3 – транспортної інфраструктури (2112) ;

Р-3 – рекреаційні зони озелених територій загального користування.

ІН – 1 об'єкти електромережі (2214.2)

ІН – 2 об'єкти інженерних мереж (2211.2)

Межує з територією:

Р-4 – рекреаційні зони обмеженого користування (дачні, колективні сади);

ТР-3 – транспортної інфраструктури (2112) ;

Р-3 – рекреаційні зони озелених територій загального користування.

ІН – 1 об'єкти електромережі (2214.2)

ІН – 2 об'єкти інженерних мереж (2211.2)

За функціональним призначенням територія проєктованих ділянок в межах розроблення детального плану передбачається для індивідуального дачного будівництва.

Конкретні параметри кожного проєктованого об'єкту у випадку його відхилення від рішення ДПТ (допускається уточнення контуру забудови, уточнення поверховості, благоустрою) визначаються ескізами намірів забудови та містобудівними розрахунками з відповідною ув'язкою з рішеннями ДПТ. У випадку необхідності у затверджений ДПТ можуть бути внесені зміни у встановленому законодавством порядку.

Характеристика зони, переважні, супутні та дозволені види використання території, характеристика об'єктів забудови, подані нижче:

Враховуючи містобудівну ситуацію, що склалася на ділянці проєктування, ділянка має наступні характеристики.

Переважні види забудови та іншого використання земельних ділянок:

- садові будинки;
- сади, городи;
- вирощування сільськогосподарських культур: овочів, фруктів, квітів.

Супутні види забудови та іншого використання:

- господарські будівлі для зберігання садового інвентаря, городньої продукції і інш.;
- надвірні вбиральні;
- приміщення для охорони колективних садів;
- майданчики для сміттєзбірників;
- громадські резервуари для зберігання води;
- протипожежні водоймища;
- парковки (в межах особистих земельних ділянок без порушення принципів добросусідства);
- відкриті тимчасові автостоянки.

Допустимі види забудови та іншого використання земельних ділянок:

- дачні будинки;
- будівлі для утримання дрібних домашніх тварин (собак, кроликів, кіз та інших) і птиці;
- індивідуальні лазні;
- теплиці;
- оранжереї;
- будівлі для заняття індивідуальною трудовою діяльністю (без порушення принципів добросусідства);
- водозабори;
- ємкості для зберігання води на індивідуальній ділянці;
- кіоски, ятки, тимчасові павільйони торгівлі і обслуговування.

Розділ інженерне забезпечення та розміщення інженерних мереж і споруд виконаний на основі архітектурно-планувального рішення та у відповідності до діючих будівельних, санітарних, природоохоронних правил і норм.

Територія проєктування забезпечена всіма необхідними інженерними мережами.

Водопостачання – від проєктованої водонапірної вежі та проєктного господарського питного водопроводу;

Електропостачання – від проєктної лінії електропередач.

Теплопостачання – індивідуальне;

Каналізація – від проєктної самотісної мережі комунальної каналізації.

Техніко-економічні показники (загальні)

1. Площа земельної ділянки на яку розробляється детальний план території - 24,1536 Га;
2. Площа території в межах червоних ліній та твердого покриття - 3,3134 га;
3. Площа території лісогосподарської - 9,5614 га;
4. Площа території озеленення загального користування - 2,6440 га;
5. Площа існуючих актів земельних ділянок - 1,4450 га;
6. Площа твердого покриття - 0,3309 га;
7. Площа масиву для індивідуального дачного будівництва К-1 - 3,2993 га;
8. Площа масиву для індивідуального дачного будівництва К-2 - 6,5764 га;
9. Площа масиву для індивідуального дачного будівництва К-3 - 0,6119 га;
10. Площа охоронної зони каналу - 0,3561 га;
11. Площа охоронної зони від водонапірної вежі - 0,0804 га;

12. Коефіцієнти:

- території в межах червоних ліній та твердого покриття - 13,7 %;
- території лісогосподарської - 39,6 %;
- території озеленення загального користування - 10,1 %;
- існуючих актів земельних ділянок - 5,1 %;
- твердого покриття - 1,3 %;
- масиву для індивідуального дачного будівництва К-1 - 13,7 %;
- масиву для індивідуального дачного будівництва К-2 - 27,2 %;
- масиву для індивідуального дачного будівництва К-3 - 2,5 %;
- охоронної зони каналу - 1,5 %;
- охоронної зони від водонапірної вежі - 0,3 %;

Техніко-економічні показники масиву для індивідуального дачного будівництва К-1

1. Площа масиву для індивідуального дачного будівництва К-1 - 3,2993 Га;
2. Кількість ділянок для індивідуального дачного будівництва - 34 шт.
26 шт. - 0,0700 га; 7 шт. - 0,0800 га; 1 шт. - 0,0850 га;
3. Площа території для індивідуального дачного будівництва - 2,4650 га;
4. Площа території в межах червоних ліній та твердого покриття - 0,7313 га;
5. Площа твердого покриття - 0,0814 га;
6. Площа території озеленення загального користування - 0,0034 га;
7. Площа охоронної зони каналу - 0,0159 га;

8. Коефіцієнти:

- території для індивідуального дачного будівництва - 74,7 %;
- території в межах червоних ліній та твердого покриття - 22,2 %;
- твердого покриття - 2,5 %;
- території озеленення загального користування - 0,1 %;
- охоронної зони каналу - 0,5 %;

Техніко-економічні показники масиву для індивідуального дачного будівництва К-2

1. Площа масиву для індивідуального дачного будівництва К-2 - 6,5764 Га;

2. Кількість ділянок для індивідуального дачного будівництва - 68 шт. по 0,0700 га;
3. Кількість ділянок для громадської забудови - 1 шт. - 0,0580 га;
4. Площа території для індивідуального дачного будівництва - 4,7600 га;
5. Площа території в межах червоних ліній та твердого покриття - 1,6176 га;
6. Площа твердого покриття - 0,0327 га;
7. Площа території озеленення загального користування - 0,0795 га;

8. Коефіцієнти:

- громадська забудова - 0,9%;
- території для індивідуального дачного будівництва - 72,4 %;
- території в межах червоних ліній та твердого покриття - 24,8 %;
- твердого покриття - 0,6 %;
- території озеленення загального користування - 1,2 %;

Техніко-економічні показники масиву для індивідуального дачного будівництва К-3

1. Площа масиву для індивідуального дачного будівництва К-3 - 0,6119 Га;
2. Кількість ділянок для індивідуального дачного будівництва - 4 шт.
1 - 0,0700 га; 1 - 0,0750 га; 2 - 0,0800 га;
3. Площа території для індивідуального дачного будівництва - 0,3050 га;
4. Площа території в межах червоних ліній та твердого покриття - 0,2519 га;
5. Площа території озеленення загального користування - 0,0540 га;
6. Площа охоронної зони каналу - 0,0020 га;

7. Коефіцієнти:

- території для індивідуального дачного будівництва - 49,8 %;
- території в межах червоних ліній та твердого покриття - 41,1 %;
- території озеленення загального користування - 8,8 %;
- охоронної зони каналу - 0,3 %;

При проєктуванні об'єктів, черговість будівництва і проєктні рішення можуть уточнюватись і доповнюватись, але за умови дотримання діючих нормативних вимог.

Примітка: величини площ наведені попередньо і уточнюються при розробці проєкту відведення земельної ділянки та робочого проєкту будівництва об'єкту.

У звіті про стратегічну екологічну оцінку документа державного планування проведено оцінку наслідків виконання детального плану на навколишнє природне середовище, у тому числі для здоров'я населення та зобов'язань у сфері охорони довкілля і заходів, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування, а також заходів щодо моніторингу цих наслідків.

На основі статистичної інформації, адміністративних даних, результатів досліджень було охарактеризовано поточний стан довкілля, території проєктування, стан довкілля та умови життєдіяльності населення на територіях, що ймовірно зазнають впливу внаслідок виконання документа державного планування.

Наслідки для навколишнього середовища, що ймовірно будуть проявлятися внаслідок виконання детального плану території полягають в забрудненні атмосферного повітря внаслідок будівництва та експлуатації проєктованих об'єктів, впливі на ґрунтове середовище при розробці будівельного майданчика; прокладанні комунікацій, будівництві та влаштуванні об'єктів, зберіганні твердих відходів, акустичному забрудненні довкілля внаслідок проїзду транспорту.

Найбільший вплив на атмосферне повітря буде спостерігатись при проведенні будівельних робіт, можливим ризиком буде тимчасове забруднення атмосферного повітря відпрацьованими газами автотранспорту, будівельної техніки та зварювальними аерозолями.

Викиди в атмосферне повітря при будівельних роботах класифікуються як неорганізовані джерела викидів, які будуть існувати тільки на період будівництва. Серед забруднювальних речовин можливі викиди таких: діоксид вуглецю, діоксид азоту, діоксид сірки, пил, сажа. При зварюванні в атмосферне повітря виділяються забруднювальні речовини: заліза оксид, марганець та його з'єднання, хром шестивалентний, азоту оксид, вуглецю оксид. Перевищень значень ГДК у атмосферному повітрі при провадженні будівельно-монтажних робіт та планової діяльності не буде спостерігатись.

Основними джерелами забруднення атмосферного повітря при провадженні планової діяльності масиву індивідуального дачного будівництва виступатимуть транспортні засоби.

Змін мікроклімату в результаті планованої діяльності масиву індивідуального дачного будівництва не очікується, оскільки в результаті проєктних рішень відсутні значні виділення теплоти, інертних газів, вологи. Особливості кліматичних умов, які сприяють зростанню інтенсивності впливів планованої діяльності на навколишнє середовище, відсутні.

Вплив на водне середовище не передбачається, оскільки проєктом інженерне забезпечення передбачається:

- водопостачання передбачається від проєктованої водонапірної вежі та проєктного господарського питного водопроводу;
- проєктована мережа госппобутової каналізації проєктується самотісна, труби і колодязі рекомендуються з полімерних матеріалів, які унеможливають інфільтрацію і ексфільтрацію стоків у ґрунт.

При виконанні проєктних рішень детального плану території негативний вплив на ґрунти обмежується лише невеликими змінами, такими як видалення верхнього шару ґрунту та іншими, незначними порушеннями ґрунту, що пов'язані з будівельними роботами. Знятий верхній потенційно-родючий шар ґрунту буде використовуватися для благоустрою та озеленення майданчика, прилеглої території. Проєкт не передбачає широкомасштабних земляних робіт або виймання ґрунту. Тому можливість ерозії невелика. Ризик ерозії ґрунтів вважається дуже низьким завдяки топографічним особливостям території. Освоєння частини ділянок потребуватиме комплексної інженерної підготовки території.

Будівельні відходи збиратимуться у відповідні контейнери, які по мірі накопичення будуть вивозитись спеціалізованим автотранспортом. Утримання території масиву індивідуального дачного будівництва та місць видалення відходів з контейнерами відповідає вимогам ДСанПіН 145-11 (457/19195) «Державні санітарні норми і правила утримання територій населених місць».

Потенційними джерелами забруднення ґрунту під час проведення будівельних робіт та планової діяльності масиву індивідуального дачного будівництва є просипи сипучих матеріалів при розвантажувально-навантажувальних та перевантажувальних роботах, випадкові проливи бітуму, дизельного палива, емульсії або асфальтобетонної суміші.

Будівельні роботи можуть спричиняти незначне підвищення шумових рівнів. Такий вплив буде мати тимчасовий локальний характер і не призведе до значного шумового та вібраційного забруднення.

Шумовий вплив при експлуатації буде створюватись внаслідок проїзду транспорту. Перевищень допустимих норм не очікується. Додаткового світлового та теплового забруднення від планової діяльності не передбачаються.

Вплив на рослинний покрив можливий внаслідок механічних порушень території в зоні проведення будівельних робіт, порушень ґрунтового покриву, а також витоптування рослинного покриву на прилеглих до будівництва територіях.

В зоні проєктованих ділянок території з природоохоронним статусом відсутні. Зважаючи на географічне положення ділянок, транскордонні наслідки реалізації планової діяльності для довкілля транскордонних територій, у тому числі здоров'я населення, не очікуються.

Негативного впливу на умови життєдіяльності місцевого населення та його здоров'я не передбачається.

З метою охорони навколишнього природного середовища у даному проєкті детального плану території передбачено виконати ряд планувальних та технічних заходів: заходи щодо охорони атмосферного повітря, щодо захисту водного та ґрунтового середовищ, шумозахисні заходи, заходи щодо охорони праці та пожежної безпеки, заходи щодо благоустрою та озеленення території. Заходи, передбачені для пом'якшення негативного впливу документом державного планування дозволять мінімізувати негативні впливи на довкілля.

Запропоновано основні показники, передбачені для здійснення моніторингу та покращення стану довкілля у тому числі здоров'я населення. Транскордонних наслідків виконання документу державного планування та наслідків для природо-заповідних територій не очікується.

Будь-яке тиражування або копіювання Звіту про стратегічну екологічну оцінку Детального плану території без відома ТзОВ "Г Е О - Л Е Н Д С" забороняється.

Список використаних джерел

- Екологічний паспорт Волинська область;
- Стратегія розвитку Волинської області на період до 2027 року;
- Регіональної програми „Питна вода Волинської області” на 2012-2020 роки;
- Регіональної екологічної програми "Екологія 2016-2020";
- СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ соціально-економічного розвитку сільських територій Волинської області в умовах євроінтеграції;
- Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища у Волинській області за 2019 рік;
- Статистичний збірник довкілля України за 2018 рік;
- Програма поводження з твердими побутовими відходами у Волинській області на 2018-2021 роки;
- Земельного, Водного та Лісового кодексів України;
- Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності»;
- Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку»;
- Закону України «Про основи містобудування»;
- Закону України «Про відходи»;
- Закону України «Про охорону атмосферного повітря»;
- Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища»;
- Закону України «Про оцінку впливу на довкілля»;
- Закону України «Про екологічну мережу України»;
- Закону України «Про охорону земель»;
- Закон України «Про рослинний світ»;
- Закону України «Про тваринний світ»;
- Закону України «Про генеральну схему планування території України»;
- ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій»;
- ДБН Б.2.2-5:2011 «Благоустрій територій»;
- ДСН 3.3.6.037-99 «Санітарні норми виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку»;
- ДБН В.2.3-5:2018 «Вулиці та дороги населених пунктів»;
- ДБН Б.1.1-14:2012 «Склад та зміст детального плану території»;
- ДБН А.2.2-1-2003 «Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) при проєктуванні і будівництві підприємств, будинків і споруд»;
- ДБН Б.2.4-1-94 «Планування та забудова сільських поселень»;
- ДБН В.2.5-75:2013 «Каналізація. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проєктування»;
- ДБН В.2.5-74:2013 «Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проєктування»;
- ДСТУ-Н Б Б.1-1-12:2011 «Настанова про склад та зміст плану зонування території (зонінг)»;

- ГБН В.2.3-218-549:2010 «Стоянки і майданчики для відпочинку та короткочасної зупинки»;
- СНіП 1.02.01 «Охорона навколишнього природного середовища»;
- Наказу Міністерства охорони здоров'я України № 173 від 19.06.96 р. «Про затвердження Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів».
- Пояснювальна записка до детального плану території щодо розміщення масиву для індивідуального дачного будівництва на земельних ділянках за межами населеного пункту смт.Шацьк на території Шацької селищної ради Шацького району Волинської області;